

ཨ། །དབུ་མ་རྩ་བའི་ཆོག་ལེན་པ་བྱས་པ་ཤེས་རབ་
ཅེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།

中 观 根 本 慧 论

龙树菩薩 造

姚秦三藏法師 鳩摩罗什 译

དཀར་ཆག

དབུ་མ་རྩ་བའི་ཆོག་ལེན་ཀྱི་ཕྱི་ལོ་ཤེས་རབ་ཅེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།	1
རབ་བྱེད་དང་པོ། རྒྱུན་བརྟག་པ།	1
རབ་བྱེད་གཉིས་པ། འགྲོ་འོང་བརྟག་པ།	5
རབ་བྱེད་གསུམ་པ། དབང་པོ་བརྟག་པ།	11
རབ་བྱེད་བཞི་པ། སྤང་པོ་བརྟག་པ།	13
རབ་བྱེད་ལྔ་པ། ལམས་བརྟག་པ།	15
རབ་བྱེད་དྲུག་པ། འདོད་ཆགས་དང་ཆགས་པ་བརྟག་པ།	17
རབ་བྱེད་བདུན་པ། རྒྱུ་བ་དང་གནས་པ་དང་འཛིག་པ།	21
རབ་བྱེད་བརྒྱད་པ། བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་བརྟག་པ།	29
རབ་བྱེད་དགུ་པ། རྒྱ་ལོ་ན་གནས་པ་བརྟག་པ།	33
རབ་བྱེད་བརྒྱ་པ། མེ་དང་བྱེད་ཤིང་བརྟག་པ།	37
རབ་བྱེད་བརྒྱ་གཅིག་པ། རྒྱ་དང་བྱེད་མའི་མཐའ་བརྟག་པ།	41
རབ་བྱེད་བརྒྱ་གཉིས་པ། བདག་དང་གཞན་གྱིས་བྱས་པ་བརྟག་པ།	43
རབ་བྱེད་བརྒྱ་གསུམ་པ། འདུ་བྱེད་བརྟག་པ།	47
རབ་བྱེད་བརྒྱ་བཞི་པ། སྤང་པ་བརྟག་པ།	49
རབ་བྱེད་བརྒྱ་ལྔ་པ། རང་བཞིན་བརྟག་པ།	51
རབ་བྱེད་བརྒྱ་དྲུག་པ། བཅེངས་ཐར་བརྟག་པ།	55
རབ་བྱེད་བརྒྱ་བདུན་པ། ལས་བརྟག་པ།	59
རབ་བྱེད་བརྒྱ་བརྒྱད་པ། བདག་དང་ཆོས་བརྟག་པ།	67
རབ་བྱེད་བརྒྱ་དགུ་པ། དུས་བརྟག་པ།	71
རབ་བྱེད་ཉི་ཤུ་པ། ཆོག་པ་བརྟག་པ།	73
རབ་བྱེད་ཉི་ཤུ་གཅིག་པ། འབྱུང་བ་དང་འཛིག་པ་བརྟག་པ།	79
རབ་བྱེད་ཉི་ཤུ་གཉིས་པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བརྟག་པ།	83

目 录

中 观 论 颂	2
观因缘品第一	2
观去来品第二	6
观六情品第三	12
观五阴品第四	14
观六种品第五	16
观染染者品第六	17
观三相品第七	22
观作作者品第八	30
观本住品第九	34
观燃可燃品第十	38
观本际品第十一	42
观苦品第十二	44
观行品第十三	48
观合品第十四	50
观有无品第十五	52
观缚解品第十六	56
观业品第十七	60
观法品第十八	68
观时品第十九	72
观因果品第二十	74
观成坏品第二十一	80
观如来品第二十二	84

རབ་བྱེད་ཉེར་གསུམ་པ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་བརྟག་པ།	87
རབ་བྱེད་ཉེར་བཞི་པ། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བརྟག་པ།	93
རབ་བྱེད་ཉེར་ལྔ་པ། ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་བརྟག་པ།	101
རབ་བྱེད་ཉེར་དྲུག་པ། མིང་པའི་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་བརྟག་པ།	107
རབ་བྱེད་ཉེར་བདུན་པ། ལྟ་བ་བརྟག་པ།	111

观颠倒品第二十三.....	88
观四谛品第二十四.....	94
观涅槃品第二十五.....	102
观十二因缘品第二十六.....	108
观邪见品第二十七.....	112

中 观 根 本 慧 论

龙树菩萨 造
姚秦三藏法师 鸠摩罗什 译

观因缘品第一

1. 不生亦不灭 不常亦不断
不一亦不异 不来亦不出
2. 能说是因缘 善灭诸戏论
我稽首礼佛 诸说中第一
3. 诸法不自生 亦不从他生
不共不无因 是故知无生
4. 如诸法自性 不在于缘中
以无自性故 他性亦复无
5. 因缘次第缘 缘缘增上缘
四缘生诸法 更无第五缘
6. 果为从缘生 为从非缘生
是缘为有果 是缘为无果

རྒྱུ་དང་ལྷན་མ་ཡིན། རྒྱུ་དང་མི་ལྷན་བྱ་བ་མེད། བྱ་བ་མི་ལྷན་རྒྱུ་མ་ཡིན། །
 བྱ་བ་ལྷན་ཡོད་འོན་ཏེ་ན། འདི་དག་ལ་བརྟེན་སྦྱོར་བས་ན། རྟེན་འདི་དག་རྒྱུ་
 ཅེས་གྲག། རྟེན་མི་སྦྱོར་མི་དེ་སྦྱོར་དུ། འདི་དག་རྒྱུ་མིན་ཅི་ལྟར་མིན། མེད་དམ་
 ཡོད་པའི་དོན་ལ་ཡང་། རྒྱུ་ནི་རྩང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། མེད་ན་གང་གི་རྒྱུ་དུ་
 འགྱུར། ཡོད་ན་རྒྱུ་གྱིས་ཅི་ཞིག་བྱ། གང་ཆོ་ཆོས་ནི་ཡོད་པ་དང་། མེད་དང་ཡོད་
 མེད་མི་འགྲུབ་པ། རྟེན་ལྷན་བྱེད་སྦྱོར་བྱ། རྟེན་ཡིན་ན་མི་རིགས་སོ། ཡོད་
 པའི་ཆོས་འདི་དམིགས་པ་ནི། མེད་པ་ཁོ་ན་ཉི་བར་བཞུགས། ཅི་སྦྱོར་ཆོས་ནི་དམིགས་
 མེད་ན། དམིགས་པ་ཡོད་པར་ག་ལ་འགྱུར། ཆོས་རྣམས་སྦྱོར་བ་མ་ཡིན་ན། འགག་
 པ་འཐད་པར་མི་འགྱུར་རོ། རྟེན་དེ་མ་ཐག་མི་རིགས། འགགས་ན་རྒྱུ་ཡང་
 གང་ཞིག་ཡིན། དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་རྣམས་ཀྱི། ཡོད་པ་གང་ལྟར་ཡོད་མིན་
 ན། འདི་ཡོད་པས་ན་འདི་འབྱུང་ཞེས། བྱ་བ་འདི་ནི་འཐད་མ་ཡིན། རྒྱུ་རྣམས་
 སོ་སོ་འདུས་པ་ལ། འབྲས་བུ་དེ་ནི་མེད་པ་ཉིད། རྒྱུ་རྣམས་ལ་ནི་གང་མེད་པ། །
 དེ་ནི་རྒྱུ་ལས་ཅི་ལྟར་སྦྱོ། ཅི་སྦྱོར་དེ་ནི་མེད་པར་ཡང་། རྒྱུ་དེ་དག་ལས་སྦྱོར་འགྱུར་
 ན། རྒྱུ་མ་ཡིན་པ་དག་ལས་ཀྱང་། ཅི་ཡི་ལྟར་ན་སྦྱོར་མི་འགྱུར། འབྲས་བུ་རྒྱུ་གྱི་
 རང་བཞིན་ན། རྒྱུ་རྣམས་བདག་གི་རང་བཞིན་མིན། བདག་དངོས་མིན་ལས་
 འབྲས་བུ་གང་། རྟེན་ནི་ཅི་ལྟར་རྒྱུ་རང་བཞིན། རྟེན་རྒྱུ་གྱི་རང་བཞིན་མིན། །
 རྒྱུ་མིན་རང་བཞིན་འབྲས་བུ་ནི། ཡོད་མིན་འབྲས་བུ་མེད་པས་ན། རྒྱུ་མིན་
 རྒྱུ་དུ་ག་ལ་འགྱུར། རྒྱུ་བརྟེན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དང་པོ་ལོ།

7. 因是法生果 是法名为缘
若是果未生 何不名非缘
8. 果先于缘中 有无俱不可
先无为谁缘 先有何用缘
9. 若果非有生 亦复非无生
亦非有无生 何得言有缘
10. 果若未生时 则不应有灭
灭法何能缘 故无次第缘
11. 如诸佛所说 真实微妙法
于此无缘法 云何有缘缘
12. 诸法无自性 故无有有相
说有是事故 是事有不然
13. 略广因缘中 求果不可得
因缘中若无 云何从缘出
14. 若谓缘无果 而从缘中出
是果何不从 非缘中而出
15. 若果从缘生 是缘无自性
从无自性生 何得从缘生
16. 果不从缘生 不从非缘生
以果无有故 缘非缘亦无

རབ་བྱེད་གཉིས་པ། འགྲོ་འོང་བརྟག་པ།

༥ རེ་ཞིག་སོང་ལ་མི་འགྲོ་སྟེ། ཁ་སོང་བ་ལའང་འགྲོ་བ་མིན། སོང་དང་མ་
སོང་མ་གཏོགས་པར། བགོམ་པ་ཤེས་པར་མི་འགྱུར་རོ། གང་ན་གཡོ་བ་དེ་ན་འགྲོ།
དེ་ཡང་གང་གི་བགོམ་པ་ལ། གཡོ་བ་སོང་མིན་མ་སོང་མིན། དེ་བྱིར་བགོམ་ལ་འགྲོ་
བ་ཡོད། བགོམ་ལ་འགྲོ་བ་ཡིན་པར་ནི། རི་ལྷ་བྱར་ན་འཐད་པར་འགྱུར། གང་ཆོ་
འགྲོ་བ་མེད་པ་ཡི། བགོམ་པ་འཐད་པ་མེད་བྱིར་རོ། གང་གི་བགོམ་པ་ལ་འགྲོ་བ།
དེ་ཡི་བགོམ་ལ་འགྲོ་མེད་པར། ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ་གང་གི་བྱིར། བགོམ་ལ་འགྲོ་བ་
ཡིན་བྱིར་རོ། བགོམ་ལ་འགྲོ་བ་ཡོད་ན་ནི། འགྲོ་བ་གཉིས་སུ་ཐལ་འགྱུར་ཏེ། གང་
གིས་དེ་བགོམ་འགྱུར་བ་དང་། དེ་ལ་འགྲོ་བ་གང་ཡིན་པའོ། འགྲོ་བ་གཉིས་སུ་ཐལ་
འགྱུར་ན། འགྲོ་བ་པོ་ཡང་གཉིས་སུ་འགྱུར། གང་བྱིར་འགྲོ་པོ་མེད་པར་ནི། འགྲོ་
བ་འཐད་པར་མི་འགྱུར་བྱིར། གལ་ཏེ་འགྲོ་པོ་མེད་གྱུར་ན། འགྲོ་བ་འཐད་པར་མི་
འགྱུར་ཏེ། འགྲོ་བ་མེད་ན་འགྲོ་བ་པོ། ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ག་ལ་འགྱུར། རེ་ཞིག་འགྲོ་པོ་
མི་འགྲོ་སྟེ། འགྲོ་བ་པོ་མིན་འགྲོ་བ་མིན། འགྲོ་པོ་འགྲོ་པོ་མིན་ལས་གཞན། གསུམ་
པ་གང་ཞིག་འགྲོ་བར་འགྱུར། གང་ཆོ་འགྲོ་བ་མེད་པར་ནི། འགྲོ་པོ་འཐད་པར་མི་
འགྱུར་ན། རེ་ཞིག་འགྲོ་པོ་འགྲོ་པོ་ཞེས། རི་ལྷ་བྱར་འཐད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། གང་གི་
ཚུགས་ལ་འགྲོ་བ་པོ། འགྲོ་བ་དེ་ལ་འགྲོ་མེད་པ། འགྲོ་པོ་ཡིན་པར་ཐལ་འགྱུར་ཏེ།
འགྲོ་པོ་འགྲོ་བར་འདོད་བྱིར་རོ། གལ་ཏེ་འགྲོ་པོ་འགྲོ་གྱུར་ན། འགྲོ་བ་གཉིས་སུ་

观去来品第二

1. 已去无有去 未去亦无去
 离已去未去 去时亦无去
2. 动处则有去 此中有去时
 非已去未去 是故去时去
3. 云何于去时 而当有去法
 若离于去法 去时不可得
4. 若言去时去 是人则有咎
 离去有去时 去时独去故
5. 若去时有去 则有二种去
 一谓为去时 二谓去时去
6. 若有二去法 则有二去者
 以离于去者 去法不可得
7. 若离于去者 去法不可得
 以无去法故 何得有去者
8. 去者则不去 不去者不去
 离去不去者 无第三去者
9. 若言去者去 云何有此义
 若离于去法 去者不可得
10. 若去者有去 则有二种去
 一谓去者去 二谓去法去

ཐལ་འགྱུར་ཏེ། གང་གིས་འགྲོ་བོར་མངོན་པ་དང་། འགྲོ་བོར་གྱུར་ནས་གང་འགྲོ་
བའོ། སོང་ལ་འགྲོ་བའི་རྩམ་མེད་དེ། མ་སོང་བ་ལའང་འགྲོ་རྩམ་མེད། བགོམ་ལ་
རྩམ་པ་ཡོད་མིན་ན། གང་དུ་འགྲོ་བ་རྩམ་པར་བྱེད། འགྲོ་བ་རྩམ་པའི་སྒྲ་རོལ་ན། །
གང་དུ་འགྲོ་བ་རྩམ་འགྱུར་བ། བགོམ་པ་མེད་ཅིང་སོང་བ་མེད། མ་སོང་འགྲོ་
བ་ག་ལ་ཡོད། འགྲོ་རྩམ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ། རྣང་བ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ན། །
སོང་བ་ཅི་ཞིག་བགོམ་པ་ཅི། མ་སོང་ཅི་ཞིག་རྣམ་པར་བརྟག། རེ་ཞིག་འགྲོ་བོ་མི་
སྤྲོད་དེ། འགྲོ་བ་བོ་ནི་སྤྲོད་པ་མིན། འགྲོ་བོ་འགྲོ་བོ་མིན་ ལས་གཞན། གསུམ་པ་
གང་ཞིག་སྤྲོད་པར་འགྱུར། གང་ཆོ་འགྲོ་བ་མེད་པར་ནི། འགྲོ་བོ་འཐད་པར་མི་
འགྱུར་ན། རེ་ཞིག་འགྲོ་བོ་སྤྲོད་དོ་ཞེས། རི་ལྟར་འཐད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། བགོམ་
ལམ་སྤྲོག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། སོང་དང་མ་སོང་ལས་ཀྱང་མིན། འགྲོ་བ་དང་ནི་
འབྲུག་པ་དང་། སྤྲོག་པ་ཡང་ནི་འགྲོ་དང་མཚུངས། འགྲོ་བ་དེ་དང་འགྲོ་བ་པོ། རེ་
ཉིད་ཅེས་ཀྱང་བྱར་མི་རུང་། འགྲོ་བ་དང་ནི་འགྲོ་བ་པོ། གཞན་ཉིད་ཅེས་ཀྱང་བྱར་
མི་རུང་། གལ་ཏེ་འགྲོ་བ་གང་ཡིན་པ། རེ་ཉིད་འགྲོ་བོ་ཡིན་གྱུར་ན། བྱེད་པ་པོ་
དང་ལས་ཉིད་ཀྱང་། གཅིག་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར། གལ་ཏེ་འགྲོ་དང་འགྲོ་བ་
པོ། གཞན་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་བརྟག་ན། འགྲོ་བོ་མེད་པའི་འགྲོ་བ་དག་འགྲོ་བ་མེད་
པའི་འགྲོ་བོར་འགྱུར། གང་དག་དངོས་པོ་གཅིག་པ་དང་། དངོས་པོ་གཞན་
པ་ཉིད་དུ་ནི། སྒྲུབ་པར་གྱུར་པ་ཡོད་མིན་ན། རེ་གཉིས་སྒྲུབ་པ་རི་ལྟར་ཡོད། །

11. 若谓去者去 是人则有咎
离去有去者 说去者有去
12. 已去中无发 未去中无发
去时中无发 何处当有发
13. 未发无去时 亦无有已去
是二应有发 未去何有发
14. 无去无未去 亦复无去时
一切无有发 何故而分别
15. 去者则不住 不去者不住
离去不去者 何有第三住
16. 去者若当住 云何有此义
若当离于去 去者不可得
17. 去未去无住 去时亦无住
所有行止法 皆同于去义
18. 去法即去者 是事则不然
去法异去者 是事亦不然
19. 若谓于去法 即为是去者
作者及作业 是事则为一
20. 若谓于去法 有异于去者
离去者有去 离去有去者
21. 去去者是二 若一异法成
二门俱不成 云何当有成
22. 因去知去者 不能用是去
先无有去法 故无去者去

འགྲོ་བ་གང་གིས་འགྲོ་བོར་མངོན། །འགྲོ་བ་དེ་ནི་དེ་འགྲོ་མིན། །གང་ཕྱིར་འགྲོ་
བའི་ལྔ་རྣམ་མེད། །གང་ཞིག་གང་དུ་འགྲོ་བར་འགྱུར། །འགྲོ་བ་གང་གི་འགྲོ་
བོར་མངོན། །དེ་ལས་གཞན་པ་དེ་འགྲོ་མིན། །གང་ཕྱིར་འགྲོ་བོ་གཅིག་ཕུ་ལ། །
འགྲོ་བ་གཉིས་སུ་མི་འབྲད་དོ། །འགྲོ་བོ་ཡིན་པར་གྱུར་པ་ནི། །འགྲོ་རྣམ་གསུམ་
དུ་འགྲོ་མི་བྱ། །མ་ཡིན་པར་ནི་གྱུར་དེ་ཡང་། །འགྲོ་རྣམ་གསུམ་དུ་འགྲོ་མི་
བྱེད། །ཡིན་དང་མ་ཡིན་གྱུར་པ་ཡང་། །འགྲོ་རྣམ་གསུམ་དུ་འགྲོ་མི་བྱེད། །
དེ་ཕྱིར་འགྲོ་དང་འགྲོ་བོ་དང་། །བགྲོད་པར་བྱ་བའང་ཡོད་མ་ཡིན། །འགྲོ་བ་
དང་འོང་བ་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་དུ་བྱེད་པ་གཉིས་པའོ།

23. 因去知去者 不能用异去
 于一去者中 不得二去故
23. 决定有去者 不能用三去
 不决定去者 亦不用三去
24. 去法定不定 去者不用三
 是故去去者 所去处皆无

རབ་བྱེད་གསུམ་པ། དབང་པོ་བརྟག་པ།

༺ ལྷ་དང་ཉན་དང་སྒྲིམ་པ་དང་། རྒྱུང་བར་བྱེད་དང་རེག་བྱེད་ཡིད། །
དབང་པོ་བྱུག་སྟེ་དེ་དག་གི་ རྒྱུད་ཡུལ་བལྟ་བར་བྱ་ལ་སོགས། ། ལྷ་དེ་རང་གི་
བདག་ཉིད་ནི། །དེ་ལ་ལྷ་བ་མ་ཡིན་ཉིད། །གང་ཞིག་བདག་ལ་མི་ལྷ་བ། །དེ་
དག་གཞན་ལ་ཇི་ལྟར་ལྷ། །ལྷ་བ་རབ་ཏུ་བསྐྱབ་པའི་བྱིར། །མེ་ཡི་དབེས་ནི་རྩས་
མ་ཡིན། །སོང་དང་མ་སོང་བསྒྲུམ་པ་ཡིས། །དེ་ནི་ལྷ་བཅས་ལན་བཏབ་པོ། །
གང་ཆེ་ཅུང་ཟད་མི་ལྷ་བ། །ལྷ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་འོ། །ལྷ་བས་ལྷ་བར་བྱེད་ཅེས་
བྱར། །དེ་ནི་ཇི་ལྟར་རིགས་པར་འགྱུར། །ལྷ་བ་ལྷ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། །ལྷ་བ་མིན་པ་
མི་ལྷ་ཉིད། །ལྷ་བ་ཉིད་ཀྱི་ས་ལྷ་བ་པོ་འདྲ་། །རྣམ་པར་བཤད་པར་ཤེས་པར་
བྱ། །མ་སྤངས་ལྷ་པོ་ཡོད་མིན་ཏེ། །ལྷ་བ་སྤངས་པར་གྱུར་ཀྱང་ངོ་། །སྟོ་པོ་མེད་
ན་བལྟ་བྱ་དང་། །ལྷ་བ་དེ་དག་ག་ལ་ཡོད། །བལྟ་བྱ་ལྷ་བ་མེད་པའི་བྱིར། །རྣམ་
པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་བཞི། །ཡོད་མིན་ཉེ་བར་ལེན་ལ་སོགས། །ཇི་ལྟར་བྱར་ན་
ཡོད་པར་འགྱུར། །ལྷ་བས་ཉན་དང་སྒྲིམ་པ་དང་། །རྒྱུང་བར་བྱེད་དང་རེག་བྱེད་
ཡིད། །ཉན་པ་པོ་དང་མཉན་ལ་སོགས། །རྣམ་པར་བཤད་པར་ཤེས་པར་བྱ། །
དབང་པོ་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་གསུམ་པའོ།

观六情品第三

1. 眼耳及鼻舌 身意等六情
此眼等六情 行色等六尘
2. 是眼则不能 自见其已体
若不能自见 云何见余物
3. 火喻则不能 成于眼见法
去未去去时 已总答是事
4. 见若未见时 则不名为见
而言见能见 是事则不然
5. 见不能有见 非见亦不见
若已破于见 则为破见者
6. 离见不离见 见者不可得
以无见者故 何有见可见
7. 见可见无故 识等四法无
四取等诸缘 云何当得有
8. 耳鼻舌身意 声及闻者等
当知如是义 皆同于上说

རབ་བྱེད་བཞི་པ། སྤང་པོ་བརྟག་པ།

༥ གཟུགས་ཀྱི་རྩ་མ་གཏོགས་པར། གཟུགས་ནི་དམིགས་པར་མི་འགྱུར་
རོ། གཟུགས་ཞེས་བྱ་བ་མ་གཏོགས་པར། གཟུགས་ཀྱི་རྩ་ཡང་མི་སྤང་ངོ། །
གཟུགས་ཀྱི་རྩ་མ་གཏོགས་པར། གཟུགས་ན་གཟུགས་ནི་རྩ་མེད་པར། བལ་
བར་གྱུར་ཏེ་དོན་གང་ཡང་། རྩ་མེད་པ་ནི་གང་ནའང་མེད། བལ་ཏེ་གཟུགས་ནི་
མ་གཏོགས་པར། གཟུགས་ཀྱི་རྩ་ཞིག་ཡོད་ན་ནི། འབྲས་བུ་མེད་པའི་རྩ་འགྱུར་
ཏེ། འབྲས་བུ་མེད་པའི་རྩ་མེད་དོ། གཟུགས་ཡོད་ན་ཡང་གཟུགས་ཀྱི་ནི། རྩ་
ཡང་འཐད་པར་མི་འགྱུར་ཉིད། གཟུགས་མེད་ན་ཡང་གཟུགས་ཀྱི་ནི། རྩ་ཡང་
འཐད་པར་མི་འགྱུར་ཉིད། རྩ་མེད་པ་ཡི་གཟུགས་དག་ནི། འཐད་པར་མི་རྩང་
རྩང་མིན་ཉིད། དེ་ཕྱིར་གཟུགས་ཀྱི་རྩ་མ་པར་རྟོག འགའ་ཡང་རྩ་མ་པར་བརྟག་མི་
བྱ། འབྲས་བུ་རྩ་དང་འདྲ་བ་ཞེས། བྱ་བ་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུ་རྩ་
དང་མི་འདྲ་ཞེས། བྱ་བ་འདྲ་འཐད་པ་མ་ཡིན་ནོ། རྩ་དང་འདྲ་ཤེས་འདྲ་བྱེད་
དང་། ཞེས་དང་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། རྩ་པ་དག་ནི་ཐམས་ཅད་དུ།
གཟུགས་ཉིད་ཀྱིས་ནི་རིམ་པ་མཚུངས། རྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་བཅད་བྱས་ཏེ། གང་
ཞིག་ལན་འདེབས་སྤྲོ་བྱེད་པ། དེ་ཡིས་ཐམས་ཅད་ལན་བཏབ་མིན། བསྐྱབ་པར་
ཡ་དང་མཚུངས་པར་འགྱུར། རྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་བཤད་བྱས་ཆོ། གང་ཞིག་ན་
འདོགས་སྤྲོ་བྱེད་པ། དེ་ཡིས་ཐམས་ཅད་སྟོན་བཏགས་མིན། བསྐྱབ་པར་བྱ་དང་
མཚུངས་པར་འགྱུར། སྤང་པོ་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཞི་པའོ།

观五阴品第四

1. 若离于色因 色则不可得
若当离于色 色因不可得
2. 离色因有色 是色则无因
无因而有法 是事则不然
3. 若离色有因 则是无果因
若言无果因 则无有是处
4. 若已有色者 则不用色因
若无有色者 亦不用色因
5. 无因而有色 是事终不然
是故有智者 不应分别色
6. 若果似于因 是事则不然
果若不似因 是事亦不然
7. 受阴及想阴 行阴识阴等
其余一切法 皆同于色阴
8. 若人有问者 离空而欲答
是则不成答 俱同于彼疑
9. 若人有难问 离空说其过
是不成难问 俱同于彼疑

རབ་བྱེད་ལྔ་པ། ཁམས་བརྟག་པ།

༺ རྣམ་མཁའི་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལོ་ན། རྣམ་མཁའ་རྩལ་ཟུང་ཡོད་མ་
ཡིན། གཤམ་ཉི་མཚན་ལས་ལྔ་གྱུར་ན། མཚན་ཉིད་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། །
མཚན་ཉིད་མེད་པའི་དངོས་པོ་ནི། འགའ་ཡང་གང་ནའང་ཡོད་མ་ཡིན། །
མཚན་ཉིད་མེད་པའི་དངོས་མེད་ན། མཚན་ཉིད་གང་དུ་འཇུག་པར་འགྱུར། །
མཚན་ཉིད་མེད་པ་མཚན་ཉིད་ནི། མི་འཇུག་མཚན་ཉིད་བཅས་ལ་མིན། །
མཚན་བཅས་མཚན་ཉིད་མེད་པ་ལས། གཤམ་ལའང་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །
མཚན་ཉིད་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ན། མཚན་གཞི་འཐད་པར་མི་འགྱུར་རོ། མཚན་
གཞི་འཐད་པ་མ་ཡིན་ན། མཚན་ཉིད་ཀྱང་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། དེ་ཕྱིར་མཚན་
གཞི་ཡོད་མིན་ཉི། མཚན་ཉིད་ཡོད་པ་ཉིད་མ་ཡིན། མཚན་གཞི་མཚན་ཉིད་
མ་གཏོགས་པའི། དངོས་པོ་ཡང་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། དངོས་པོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
ན། དངོས་མེད་གང་གི་ཡིན་པར་འགྱུར། དངོས་དང་དངོས་མེད་མི་མཐུན་
ཆས། གང་གིས་དངོས་དང་དངོས་མེད་ཤེས། དེ་ཕྱིར་རྣམ་མཁའ་དངོས་པོ་
མིན། དངོས་མེད་མ་ཡིན་མཚན་གཞི་མིན། མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་ཁམས་ལྔ་པོ། །
གཤམ་གང་དག་ཀྱང་རྣམ་མཁའ་མཚུངས། སྒོ་རྩལ་གང་དག་དངོས་རྣམས་ལ། །
ཡོད་པ་ཉིད་དང་མེད་ཉིད་དུ། ལྟ་བ་དེ་ནི་བཟླ་བ། ཉེ་བར་ཞི་བ་ཞི་མི་
མཐོང་། ཁམས་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཉི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལྔ་པའོ།

观六种品第五

1. 空相未有时 则无虚空法
若先有虚空 即为是无相
2. 是无相之法 一切处无有
于无相法中 相则无所相
3. 有相无相中 相则无所住
离有相无相 余处亦不住
4. 相法无有故 可相法亦无
可相法无故 相法亦复无
5. 是故今无相 亦无有可相
离相可相已 更亦无有物
6. 若使无有有 云何当有无
有无既已无 知有无者谁
7. 是故知虚空 非有亦非无
非相非可相 余五同虚空
8. 浅智见诸法 若有若无相
是则不能见 灭见安隐法

རབ་བྱེད་རྒྱག་པ། འདོད་ཆགས་དང་ཆགས་པ་བརྟག་པ།

༺ གལ་ཏེ་འདོད་ཆགས་སྣ་ལྟ་ན། འདོད་ཆགས་མེད་པའི་ཆགས་
ཡོད་ན། རྟེན་པ་བརྟན་ནས་འདོད་ཆགས་ཡོད། ཆགས་ཡོད་འདོད་ཆགས་ཡོད་
པར་འགྱུར། ཆགས་པ་ཡོད་པར་མ་གྱུར་ནའང་། འདོད་ཆགས་ཡོད་པར་ག་
ལ་འགྱུར། ཆགས་པ་ལ་ཡང་འདོད་ཆགས་ནི། ཡོད་དམ་མེད་ཀྱང་རིམ་པ་
མཚུངས། འདོད་ཆགས་དང་ནི་ཆགས་པ་དག །སྟན་ཅིག་ཉིད་དུ་སྐྱེ་མི་རིགས། །
འདི་སྟར་འདོད་ཆགས་ཆགས་པ་དག །པན་ཚུན་སྟོན་པ་མེད་པར་འགྱུར། །
གཅིག་ཉིད་སྟན་ཅིག་ཉིད་མེད་དེ། རྟེན་པ་དེ་དང་སྟན་ཅིག་མིན། ཅི་སྟེ་ཐ་དད་
ཉིད་ཡིན་ན། །སྟན་ཅིག་ཉིད་དུ་རྟེན་པ་འགྱུར། གལ་ཏེ་གཅིག་པ་སྟན་ཅིག་ན། །
གྲོགས་མེད་པ་ཡང་དེ་འགྱུར་རོ། གལ་ཏེ་ཐ་དད་སྟན་ཅིག་ན། གྲོགས་མེད་པར་
ཡང་དེར་འགྱུར་རོ། གལ་ཏེ་ཐ་དད་སྟན་ཅིག་ན། ཅི་གོ་འདོད་ཆགས་ཆགས་པ་
དག །ཐ་དད་ཉིད་དུ་གྲུབ་གྱུར་རམ། རྟེན་པ་དེ་གཉིས་སྟན་ཅིག་འགྱུར། གལ་ཏེ་
འདོད་ཆགས་ཆགས་པ་དག །ཐ་དད་ཉིད་དུ་གྲུབ་གྱུར་ན། རྟེན་པ་སྟན་ཅིག་
ཉིད་དུ་ནི། ཅི་ཡི་ཕྱིར་ན་ཡོངས་སྟུང་གྲོགས་ །ཐ་དད་གྲུབ་པར་མ་གྱུར་པས། རྟེན་
ཕྱིར་སྟན་ཅིག་འདོད་བྱེད་ན། །སྟན་ཅིག་རབ་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཐ་དད་ཉིད་དུ་
ཡང་འདོད་དམ། ཐ་དད་དངོས་པོ་མ་གྲུབ་པས། །སྟན་ཅིག་དངོས་པོ་འགྲུབ་མི་
འགྱུར། ཐ་དད་དངོས་པོ་གང་ཡོད་ན། །སྟན་ཅིག་དངོས་པོར་འདོད་པར་བྱེད། །
དེ་སྟར་འདོད་ཆགས་ཆགས་པ་དག །སྟན་ཅིག་སྟན་ཅིག་མིན་མི་འགྲུབ། འདོད་

观染染者品第六

1. 若离于染法 先自有染者
因是染欲者 应生于染法
2. 若无有染者 云何当有染
若有若无染 染者亦如是
3. 染者及染法 俱成则不然
染者染法俱 则无有相待
4. 染者染法一 一法云何合
染者染者异 异法云何合
5. 若一有合者 离伴应有合
若异有合者 离伴亦应合
6. 若异而有合 染染者何事
是二相先异 然后说合相
7. 若染及染者 先各成异相
既已成异相 云何而言合
8. 异相无有成 是故汝欲合
合相竟无成 而复说异相
9. 异相不成故 合相则不成
于何异相中 而欲说合相

ཆགས་བཞིན་དུ་ཆོས་རྣམས་ཀྱིན། །ལྷན་ཅིག་ལྷན་ཅིག་མིན་མི་འགྲུབ། །འདྲོད་
ཆགས་དང་ཆགས་པ་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་དུ་བྱེད་པ་རྒྱག་པ་འོ།

10. 如是染染者 非合不合成
诸法亦如是 非合不合成

རབ་བྱེད་བདུན་པ། སྐྱེ་བ་དང་གནས་པ་དང་འཇིག་པ།

༥ གལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་འདུས་བྱས་ན། །དེ་ལ་མཚན་ཉིད་གསུམ་ལྡན་འགྱུར། །
ཅི་སྐྱེ་སྐྱེ་བ་འདུས་མ་བྱས། །ཇི་ལྟར་འདུས་བྱས་མཚན་ཉིད་ཡིན། །སྐྱེ་ལ་
སོགས་གསུམ་སོ་སོ་ཡིས། །འདུས་བྱས་མཚན་ཉིད་བྱ་བར་ནི། །རྣམ་མཉན་
གཅིག་ལ་དུས་གཅིག་དུ། །འདུས་པ་ཡང་ནི་ཇི་ལྟར་རུང་། །སྐྱེ་དང་གནས་
དང་འཇིག་རྣམས་ལ། །འདུས་བྱས་མཚན་ཉིད་གཞན་ཞིག་ནི། །གལ་ཏེ་ཡོད་
ན་ཐུག་མེད་འགྱུར། །མེད་ན་དེ་དག་འདུས་བྱས་མིན། །སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བས་རྩ་བ་
ཡི། །སྐྱེ་བ་འབའ་ཞིག་སྐྱེད་པར་བྱེད། །རྩ་བའི་སྐྱེ་བས་སྐྱེ་བ་ཡི། །སྐྱེ་བའང་
སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན། །གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱེ་བའི་སྐྱེས། །རྩ་བའི་སྐྱེ་བ་སྐྱེད་
བྱེད་ན། །ཁྱོད་ཀྱི་རྩ་བས་མ་བསྐྱེད་དེས། །དེ་ནི་ཇི་ལྟར་སྐྱེད་པར་བྱེད། །གལ་
ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིས། །བསྐྱེད་པ་དེ་ཡིས་རྩ་བ་སྐྱེད་ན། །དེས་མ་བསྐྱེད་པའི་རྩ་
བ་དེས། །དེ་ནི་ཇི་ལྟར་སྐྱེད་པར་བྱེད། །གལ་ཏེ་མ་སྐྱེས་པ་དེ་ཡིས། །དེ་སྐྱེད་
པར་ནི་བྱེད་རྣམ་ན། །ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱེ་བཞིན་པ་དེ་ཡིས། །དེ་སྐྱེད་པར་ནི་འདོད་
ལ་རག། །ཇི་ལྟར་མར་མེ་རང་དང་གཞན། །སྤང་བར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། །སྐྱེ་
བའང་རང་དང་གཞན་གྱི་དངོས། །གཉིས་ཀ་སྐྱེད་པར་བྱེད་ཡིན་ན། །མར་མེ་
དང་ནི་གང་དག་ན། །དེ་འདུག་པ་ན་ཐུན་པ་མེད། །མར་མེས་ཅི་ཞིག་སྤང་
བར་བྱེད། །ཐུན་པ་སེལ་བས་སྤང་བྱེད་ཡིན། །གང་ཆོ་མར་མེ་སྐྱེ་བཞིན་པ། །
ཐུན་པ་དང་ནི་ཐུང་མེད་ན། །ཇི་ལྟར་མར་མེ་སྐྱེ་བཞིན་པས། །ཐུན་པ་སེལ་

观三相品第七

1. 若生是有为 则应有三相
若生是无为 何名有为相
2. 三相若聚散 不能有所相
云何于一处 一时有三相
3. 若谓生住灭 更有有为相
是即为无穷 无即非有为
4. 生生之所生 生于彼本生
本生之所生 还生于生生
5. 若谓是生生 能生于本生
生生从本生 何能生本生
6. 若谓是本生 能生于生生
本生从彼生 何能生生生
7. 若生生生时 能生于本生
生生尚未有 何能生本生
8. 若本生生时 能生于生生
本生尚未有 何能生生生
9. 如灯能自照 亦能照于彼
生法亦如是 自生亦生彼
10. 灯中自无暗 住处亦无暗
破暗乃名照 无暗则无照

བར་བྱེད་པ་ཡིན། །མར་མེ་ཕྱད་པ་མེད་པར་ཡང་། །གལ་ཏེ་ཐུན་པ་སེལ་
བྱེད་ན། །འཛིག་རྟེན་ཀུན་ན་གནས་པའི་ཐུན། །འདི་ན་གནས་པ་ངེས་སེལ་
འགྱུར། །མར་མེ་རང་དང་གཞན་གྱི་དངོས། །གལ་ཏེ་སྤང་བར་བྱེད་འགྱུར་ན། །
ཐུན་པ་འང་རང་དང་གཞན་གྱི་དངོས། །སྦྱིབ་པར་འགྱུར་བར་ཐེ་ཆོམ་མེད། །
སྦྱེ་བ་འདི་ནི་མ་སྦྱེས་པས། །རང་གི་བདག་ཉིད་རི་ལྟར་སྦྱེད། །ཅི་སྦྱེ་སྦྱེས་པས་
སྦྱེད་བྱེད་ན། །སྦྱེས་ན་ཅི་ཞིག་བསྦྱེད་དུ་ཡོད། །སྦྱེས་དང་མ་སྦྱེས་སྦྱེ་བཞིན་
པ། །རི་ལྟ་བུར་ཡང་མི་སྦྱེད་པ། །དེ་ནི་སྤང་དང་མ་སྤང་དང་། །བཞོམ་པས་
རྣམ་པར་བཤད་པ་ཡིན། །གང་ཆེ་སྦྱེ་བ་ཡོད་པ་ན། །སྦྱེ་བཞིན་འདི་འབྱུང་
མེད་པའི་ཆོ། །རི་ལྟར་སྦྱེ་ལ་བརྟེན་ནས་ནི། །སྦྱེ་བཞིན་ཞེས་ནི་བཟོད་པར་བྱ། །
རྟེན་ཅིང་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ས་ཞི། །དེ་བྱིར་སྦྱེ་བཞིན་
ཉིད་དང་ནི། །སྦྱེ་བ་ཡང་ནི་ཞི་བ་ཉིད། །གལ་ཏེ་དངོས་པོ་མ་སྦྱེས་པ། །འགའ་
ཞིག་གང་ན་ཡོད་ཀྱུར་ན། །དེ་ནི་སྦྱེ་འགྱུར་དངོས་པོ་དེ། །མེད་ན་ཅི་ཞིག་སྦྱེ་བར་
འགྱུར། །གལ་ཏེ་སྦྱེ་བ་དེ་ཡིས་ནི། །སྦྱེ་བཞིན་པ་ནི་སྦྱེད་བྱེད་ན། །སྦྱེ་བ་དེ་ནི་སྦྱེ་
བ་ལྟ། །གང་ཞིག་གིས་ནི་སྦྱེད་པར་བྱེད། །གལ་ཏེ་སྦྱེ་བ་གཞན་ཞིག་གིས། །དེ་
སྦྱེད་ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར། །ཅི་སྦྱེ་སྦྱེ་བ་མེད་སྦྱེ་ན། །ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་
སྦྱེ་བར་འགྱུར། །རེ་ཞིག་ཡོད་དང་མེད་པ་ཡང་། །སྦྱེ་བར་རིགས་པ་མ་ཡིན་
ཞིང་། །ཡོད་མེད་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན་ཞེས། །གོང་དུ་བཞུན་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །
དངོས་པོ་འགག་བཞིན་ཉིད་ལ་ནི། །སྦྱེ་བ་འཐད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །གང་
ཞིག་འགག་བཞིན་མ་ཡིན་པ། །དེ་ནི་དངོས་པོར་མི་འཐད་དོ། །དངོས་པོ་

11. 云何灯生时 而能破于暗
此灯初生时 不能及于暗
12. 灯若未及暗 而能破暗者
灯在于此间 则破一切暗
13. 若灯能自照 亦能照于彼
暗亦应自暗 亦能暗于彼
14. 此生若未生 云何能自生
若生已自生 生已何用生
15. 生非生已生 亦非未生生
生时亦不生 去来中已答
16. 若谓生时生 是事已不成
云何众缘合 尔时而得生
17. 若法众缘生 即是寂灭性
是故生生时 是二俱寂灭
18. 若有未生法 说言有生者
此法先已有 更复何用生
19. 若言生时生 是能有所生
何得更有生 而能生是生
20. 若谓更有生 生生则无穷
离生生有生 法皆能自生
21. 有法不应生 无亦不应生
有无亦不生 此义先已说
22. 若诸法灭时 是时不应生
法若不灭者 终无有是事

གནས་པ་མི་གནས་ཏེ། །དངོས་པོ་མི་གནས་གནས་པ་མིན། །གནས་བཞིན་
པ་ཡང་མི་གནས་ཏེ། །མ་སྐྱེས་གང་ཞིག་གནས་པར་འགྱུར། །དངོས་པོ་འགག་
བཞིན་ཉིད་ལ་ནི། །གནས་པ་འཐད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །གང་ཞིག་འགག་བཞིན་
མ་ཡིན་པ། །དེ་ནི་དངོས་པོར་མི་འཐད་དོ། །དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་དུས་ཀྱི་
དུ། །རྒྱ་དང་འཆི་བའི་ཆོས་ཡིན་ན། །གང་དག་རྒྱ་དང་འཆི་མེད་པར། །
གནས་པའི་དངོས་པོ་གང་ཞིག་ཡོད། །གནས་པ་གནས་པ་གཞན་དང་ནི། །
དེ་ཉིད་གྱིས་ཀྱང་གནས་མི་རིགས། །རི་ལྷ་སྐྱེ་བ་རང་དང་ནི། །གཞན་གྱིས་
བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་བཞིན། །འགགས་པ་འགག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། །མ་
འགགས་པ་ཡང་འགག་མི་འགྱུར། །འགག་བཞིན་པ་ཡང་དེ་བཞིན་མིན། །
མ་སྐྱེས་གང་ཞིག་འགག་པར་འགྱུར། །རེ་ཞིག་དངོས་པོ་གནས་པ་ལ། །
འགག་པ་འཐད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དངོས་པོ་མི་གནས་པ་ལ་ཡང་། །འགག་
པ་འཐད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །གནས་སྐབས་དེ་ཡིས་གནས་སྐབས་ནི། །དེ་ཉིད་
འགག་པ་ཉིད་མི་འགྱུར། །གནས་སྐབས་གཞན་གྱིས་གནས་སྐབས་ནི། །གཞན་
ཡང་འགག་པ་ཉིད་མི་འགྱུར། །གང་ཆོ་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །སྐྱེ་བ་འཐད་
པར་མི་འགྱུར་བ། །དེ་ཆོ་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །འགག་པ་འཐད་པར་མི་
འགྱུར་རོ། །རེ་ཞིག་དངོས་པོ་ཡོད་པ་ལ། །འགག་པ་འཐད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །
གཅིག་ཉིད་ན་ནི་དངོས་པོ་དང་། །དངོས་པོ་མེད་པ་འཐད་པ་མེད། །དངོས་པོ་
མེད་པར་གྱུར་པ་ལའང་། །འགག་པ་འཐད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །མགོ་གཉིས་པ་
ལ་རི་ལྷ་སྐྱེ་ནི། །གཅད་དུ་མེད་པ་དེ་བཞིན་ནོ། །འགག་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་

23. 不住法不住 住法亦不住
住时亦不住 无生云何住
24. 若诸法灭时 是则不应住
法若不灭者 终无有是事
25. 所有一切法 皆是老死相
终不见有法 离老死有住
26. 住不自相住 亦不异相住
如生不自生 亦不异相生
27. 法已灭不灭 未灭亦不灭
灭时亦不灭 无生何有灭
28. 法若有住者 是则不应灭
法若不住者 是亦不应灭
29. 是法于是时 不于是时灭
是法于异时 不于异时灭
30. 如一切诸法 生相不可得
以无生相故 即亦无灭相
31. 若法是有者 是即无有灭
不应于一法 而有有无相
32. 若法是无者 是即无有灭
譬如第二头 无故不可断

ཀྲིས། །ཡོད་མིན་འགག་པ་གཞན་གྱིས་མིན། །ཇི་ལྟར་སྐྱེ་བ་རང་དང་ནི། །
གཞན་གྱིས་སྐྱེད་པ་མ་ཡིན་བཞིན། །སྐྱེ་དང་གནས་དང་འཇིག་པ་དང་། །མ་
གྲུབ་ཕྱིར་ན་འདུས་བྱས་མེད། །འདུས་བྱས་རབ་དུ་མ་གྲུབ་པས། །འདུས་མ་བྱས་
ནི་ཇི་ལྟར་འགྲུབ། །ཆི་ལམ་ཇི་བཞིན་སྐྱེ་མ་བཞིན། །དྲི་ཟའི་གོང་ཁྱེར་ཇི་བཞིན་
དུ། །དེ་བཞིན་སྐྱེ་དང་དེ་བཞིན་གནས། །དེ་བཞིན་དུ་ནི་འཇིག་པ་གསུངས། །
སྐྱེ་བ་དང་གནས་པ་དང་འཇིག་པ་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་དུ་བྱེད་པ་བདུན་
པའོ།

33. 法不自相灭 他相亦不灭
如自相不生 他相亦不生
34. 生住灭不成 故无有有为
有为法无故 何得有无为
35. 如幻亦如梦 如干闥婆城
所说生住灭 其相亦如是

རབ་བྱེད་བརྒྱད་པ། བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་བརྟག་པ།

༺ བྱེད་པོ་ཡིན་པར་གྱུར་པ་དེ། ལས་སུ་གྱུར་པ་མི་བྱེད་དོ། བྱེད་པ་
མ་ཡིན་གྱུར་པ་ཡང་། ལས་སུ་མ་གྱུར་མི་བྱེད་དོ། ཡིན་པར་གྱུར་ལ་བྱ་བ་
མེད། བྱེད་པོ་མེད་པའི་ལས་སུ་འང་འགྱུར། ཡིན་པར་འགྱུར་ལ་བྱ་བ་མེད། །
ལས་མེད་བྱེད་པ་པོར་ཡང་འགྱུར། གཤམ་ཏེ་བྱེད་པོར་མ་གྱུར་པ། ལས་སུ་མ་
གྱུར་བྱེད་ན་ནི། ལས་ལ་རྒྱ་ནི་མེད་པར་འགྱུར། བྱེད་པ་པོ་ཡང་རྒྱ་མེད་
འགྱུར། རྒྱ་མེད་ན་ནི་འབྲས་བུ་དང་། རྒྱ་ཡང་འབྲད་པར་མི་འགྱུར་རོ། ཇི་
མེད་ན་ནི་བྱ་བ་དང་། བྱེད་པ་པོ་དང་བྱེད་མི་རིགས། བྱ་བ་ལ་སོགས་མི་
རིགས་ན། ཆོས་དང་ཆོས་མིན་ཡོད་མ་ཡིན། ཆོས་དང་ཆོས་མིན་མེད་ན་
ནི། ཇི་ལས་བྱུང་བའི་འབྲས་བུ་མེད། འབྲས་བུ་མེད་ན་ཐར་པ་དང་། མཐོ་
རིས་འགྱུར་བའི་ལམ་མི་འབྲད། བྱ་བ་དག་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། ཇོན་མེད་
ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར། བྱེད་པ་པོར་གྱུར་མ་གྱུར་པ། གྱུར་མ་གྱུར་དེ་མི་
བྱེད་དེ། ཡིན་དང་མ་ཡིན་གྱུར་ཅིག་ལ། སུན་ཚུན་འགལ་བས་ག་ལ་ཡོད། །
བྱེད་པ་པོར་ནི་གྱུར་པ་ཡིས། མ་གྱུར་ལས་ནི་མི་བྱེད་དེ། མ་གྱུར་པས་ཀྱང་
གྱུར་མི་བྱེད། འདིར་ཡང་སྟོན་དེར་ཐལ་བར་འགྱུར། བྱེད་པ་པོར་ནི་གྱུར་
པ་དང་། བཅས་པ་ལས་ནི་མ་གྱུར་དང་། གྱུར་མ་གྱུར་པ་མི་བྱེད་དེ། གཏན་
ཆོགས་གོང་དུ་བཞུན་ཕྱིར་རོ། བྱེད་པ་པོར་ནི་མ་གྱུར་པས། ལས་ནི་གྱུར་དང་
བཅས་པ་དང་། གྱུར་མ་གྱུར་པ་མི་བྱེད་དེ། གཏན་ཆོགས་གོང་དུ་བཞུན་ཕྱིར་

观作作者品第八

1. 决定有作者 不作决定业
决定无作者 不作无定业
2. 决定业无作 是业无作者
定作者无作 作者亦无业
3. 若定有作者 亦定有作业
作者及作业 即堕于无因
4. 若堕于无因 则无因无果
无作无作者 无所用作法
5. 若无作等法 则无有罪福
罪福等无故 罪福报亦无
6. 若无罪福报 亦无有涅槃
诸可有所作 皆空无有果
7. 作者定不定 不能作二业
有无相违故 一处则无二
8. 有不能作无 无不能作有
若有作作者 其过如先说
9. 作者不作定 亦不作不定
及定不定业 其过如先说

རོ། བྱེད་པ་པོར་གྱུར་མ་གྱུར་ནི། །ལས་སུ་གྱུར་དང་མ་གྱུར་པ། །མི་བྱེད་འདི་
ཡང་གཏན་ཆོགས་ནི། །གོང་དུ་བསྟན་པས་ཤེས་པར་བྱ། བྱེད་པ་པོ་ལས་བརྟེན་
བྱས་ཤིང་། །ལས་ཀྱི་བྱེད་པོ་དེ་ཉིད་ལ། །བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་མ་གཏོགས་
པ། །འགྲུབ་པའི་རྒྱ་ནི་མ་མཐོང་ངོ་། །དེ་བཞིན་ཉེར་ལེན་ཤེས་པར་བྱ། །ལས་
དང་བྱེད་པོ་བསལ་བྱིར་རོ། བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་དག་གིས། །དངོས་པོ་ལྷག་མ་
ཤེས་པར་བྱ། བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཞི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བརྒྱད་
པའོ།

10. 作者定不定 亦定亦不定
不能作于业 其过如先说
11. 因业有作者 因作者有业
成业义如是 更无有余事
12. 如破作作者 受受者亦尔
及一切诸法 亦应如是破

རབ་བྱེད་དགུ་པ། སྤྱི་ལོ་ན་གནས་པ་བརྟག་པ།

༩ ལྟ་དང་ཉན་ལ་སོགས་པ་དང་། རྩོམ་སོགས་དང་ཡང་དབང་བྱས་
པ། གང་གི་ཡིན་པ་དེ་དག་གི་སྤྱི་ལོ་དེ་ཡོད་ཁ་ཅིག་སྤྱོད། དངོས་པོ་ཡོད་
པ་མ་ཡིན་ན། ལྟ་བུ་ལ་སོགས་ཇི་ལྟར་འགྱུར། དེ་བྱིར་དེ་དག་སྤྱི་ལོ་ན། །
དངོས་པོ་གནས་པ་དེ་ཡོད་དོ། ལྟ་དང་ཉན་ལ་སོགས་པ་དང་། རྩོམ་བུ་ལ་
སོགས་ཉིད་ཀྱི་ནི། སྤྱི་ལོ་དངོས་པོ་གང་གནས་པ། དེ་ནི་གང་གིས་
གདགས་པར་བྱ། ལྟ་བུ་ལ་སོགས་མེད་པར་ཡང་། གཤམ་ཏེ་དེ་ནི་གནས་
གུར་ན། དེ་མེད་པར་ཡང་དེ་དག་ནི། ཡོད་པར་འགྱུར་བར་ཐེ་ཆོམ་མེད། །
ཅི་ཡིས་གང་ཞིག་གསལ་བར་བྱེད། གང་གིས་ཅི་ཞིག་གསལ་བར་བྱེད། །
ཅི་མེད་གང་ཞིག་ག་ལ་ཡོད། གང་མེད་ཅི་ཞིག་ག་ལ་ཡོད། ལྟ་ལ་སོགས་པ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི། སྤྱི་ལོ་གང་ཞིག་ཡོད་པ་མིན། ལྟ་སོགས་ནང་ནས་གཞན་
ཞིག་གིས། གཞན་གྱི་ཆོ་ན་གསལ་བར་བྱེད། ལྟ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་
ཀྱི། སྤྱི་ལོ་གཤམ་ཏེ་ཡོད་མིན་ན། ལྟ་ལ་སོགས་པ་རེ་རེ་ཡི། སྤྱི་ལོ་དེ་ནི་
ཇི་ལྟར་ཡོད། ལྟ་བུ་དེ་ཉིད་ཉན་བུ་དེ། གཤམ་ཏེ་རྩོམ་བུ་འདྲ་དེ་ཉིད་ན། རེ་
རེ་སྤྱི་ལོ་ཡོད་གུར་ན། དེ་ནི་དེ་ལྟར་མི་རིགས་སོ། གཤམ་ཏེ་ལྟ་བུ་གཞན་
ཉིད་ལ། ཉན་པ་བོ་གཞན་རྩོམ་གཞན་ན། ལྟ་བུ་ཡོད་ཆོ་ཉན་བུར་འགྱུར། །
བདག་ཀྱང་མང་པོ་ཉིད་དུ་འགྱུར། ལྟ་དང་ཉན་ལ་སོགས་པ་དང་། རྩོམ་བུ་
དག་ལ་སོགས་པ་ཡང་། གང་ལས་འགྱུར་བའི་འབྱུང་དེ་ལའང་། དེ་ནི་ཡོད་

观本住品第九

1. 眼耳等诸根 苦乐等诸法
谁有如是事 是则名本住
2. 若无有本住 谁有眼等法
以是故当知 先已有本住
3. 若离眼等根 及苦乐等法
先有本住者 以何而可知
4. 若离眼耳等 而有本住者
亦应离本住 而有眼耳等
5. 以法知有人 以人知有法
离法何有人 离人何有法
6. 一切眼等根 实无有本住
眼耳等诸根 异相而分别
7. 若眼等诸根 无有本住者
眼等一一根 云何能知尘
8. 见者即闻者 闻者即受者
如是等诸根 则应有本住
9. 若见闻各异 受者亦各异
见时亦应闻 如是则神多
10. 眼耳等诸根 苦乐等诸法
所从生诸大 彼大亦无神

བ་མ་ཡིན་ནོ། །ལྷ་དང་ཉན་ལ་སོགས་པ་དང་། །ཆོར་བ་དག་ལ་སོགས་པ་
ཡང་། །གང་གི་ཡིན་པ་གཤེད་ཅི་མེད། །དེ་དག་ཀྱང་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། །གང་ཞིག་
ལྷ་ལ་སོགས་པ་ཡི། །སྤྱོད་ལ་ད་ལྟ་བུ་ནི་མེད། །དེ་ལ་ཡོད་དོ་མེད་དོ་ཞེས། །རྟོག་
བ་དག་ནི་སྤྱོད་པར་འགྱུར། །སྤྱོད་ལ་ན་གནས་པ་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་
བྱེད་པ་དགུ་བཤོ།

11. 若眼耳等根 苦乐等诸法
 无有本住者 眼等亦应无
12. 眼等无本住 今后亦复无
 以三世无故 无有无分别

རབ་བྱེད་བརྩུ་པ། མེ་དང་བྱེད་ཤིང་བརྟག་པ།

༎ གཤམ་ཏེ་ཤིང་ལས་མེ་གཞན་ན། ཤིང་མེད་པར་ཡང་འབྱུང་བར་
འགྱུར། རྟག་ཏུ་འབར་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར། འབར་བྱེད་རྒྱ་ལས་མེ་འབྱུང་ཞིང་། རྩམ་པ་
དོན་མེད་ཉིད་དུ་འགྱུར། རྟེན་ཡིན་ན་ལས་ཀྱང་མེད། གཞན་ལ་སྟོས་
པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འབར་བར་བྱེད་རྒྱ་ལས་མེ་འབྱུང་། རྟག་ཏུ་འབར་བ་ཡིན་
ན་ནི། རྩམ་པ་དོན་མེད་ཉིད་དུ་འགྱུར། རྟེན་ལ་གཤམ་ཏེ་འདི་སྟོས་དུ། སློག་
བཞིན་བྱེད་ཤིང་ཡིན་སེམས་ན། གང་ཆོ་དེ་ཅམ་དེ་ཡིན་ན། གང་གིས་བྱེད་
ཤིང་དེ་སློག་བྱེད། གཞན་ཕྱིར་མེ་ཕྱད་ཕྱད་མེད་ན། སློག་པར་མེ་འགྱུར་མེ་སློག་
ན། འཆི་བར་མེ་འགྱུར་མེ་འཆི་ན། རང་རྟགས་དང་ཡང་ཕྱན་པར་གནས། རྩམ་
པ་བྱེད་མེད་སྟོས་པ་དང་། སྟོས་པའང་བྱེད་མེད་ཕྱད་པ་བཞིན། གཤམ་ཏེ་
ཤིང་ལས་མེ་གཞན་ན། ཤིང་དང་ཕྱད་དུ་བྱུང་བར་འགྱུར། གཤམ་ཏེ་མེ་དང་ཤིང་
དག་ནི། གཅིག་གིས་གཅིག་ནི་བསལ་གྱུར་ན། ཤིང་ལས་མེ་གཞན་ཉིད་ཡིན་
ཡང་། ཤིང་དང་ཕྱད་པར་འདོད་ལ་རག། གཤམ་ཏེ་ཤིང་སྟོས་མེ་ཡིན་ལ། གཤམ་
ཏེ་མེ་སྟོས་ཤིང་ཡིན་ན། གང་སྟོས་མེད་དང་ཤིང་འགྱུར་བ། དང་པོར་གྲུབ་པ་
གང་ཞིག་ཡིན། གཤམ་ཏེ་ཤིང་སྟོས་མེ་ཡིན་ན། མེ་གྲུབ་པ་ལ་སྦྱབ་པར་འགྱུར། རྩམ་
པར་བྱ་བའི་ཤིང་ལ་ཡང་། མེ་མེད་པར་ནི་འགྱུར་བ་ཡིན། གཤམ་ཏེ་དངོས་
པོ་གང་སྟོས་འགྱུར། རྟེན་ལ་ཡང་སྟོས་ནས་ནི། སྟོས་བྱ་གང་ཡིན་དེ་འགྱུར་

观燃可燃品第十

1. 若燃是可燃 作作者则一
若燃异可燃 离可燃有燃
2. 如是常应燃 不因可燃生
则无燃火功 亦名无作火
3. 燃不待可燃 则不从缘生
火若常燃者 人功则应空
4. 若汝谓燃时 名为可燃者
尔时但有薪 何物燃可燃
5. 若异则不至 不至则不烧
不烧则不灭 不灭则常住
6. 燃与可燃异 而能至可燃
如此至彼人 彼人至此人
7. 若谓燃可燃 二俱相离者
如是燃则能 至于彼可燃
8. 若因可燃燃 因燃有可燃
先定有何法 而有燃可燃
9. 若因可燃燃 则燃成复成
是为可燃中 则为无有燃
10. 若法因待成 是法还成待
今则无因待 亦无所成法

ན། གང་ལ་སྟོས་ནས་གང་ཞིག་འབྱུང་། དངོས་པོ་སྟོས་བྱུང་གང་ཡིན་པ། དེ་
མ་བྱུང་ནི་ངེ་ལྟར་སྟོས། ཅི་སྟེ་བྱུང་བ་སྟོས་ཤེ་ན། དེ་ནི་སྟོས་པར་མི་རིགས་
སོ། ཤིང་ལ་སྟོས་པའི་མེ་མེད་དེ། ཤིང་ལ་མ་སྟོས་མེ་ཡང་མེད། ཁེ་ལ་སྟོས་
པའི་ཤིང་མེད་དེ། ཁེ་ལ་མ་སྟོས་ཤིང་ཡང་མེད། ཁེ་ནི་གཞན་ལས་མི་འོང་སྟེ།
ཤིང་ལ་འང་མེ་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། དེ་བཞིན་ཤིང་གི་ལྷག་མ་ནི། སོང་དང་མ་སོང་
བཞོམ་པས་བསྟན། ཤིང་ཉིད་མེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཤིང་ལས་གཞན་ལ་མེ་ཡང་
མེད། ཁེ་ནི་ཤིང་དང་ལྷན་མ་ཡིན། ཁེ་ལ་ཤིང་མེད་དེར་དེ་མེད། ཁེ་དང་ཤིང་
གིས་བདག་དང་ནི། ཉེ་བར་ལེན་པའི་རིམ་པ་ཀུན། བྱམ་སྒྲུལ་སོགས་དང་ལྷན་
ཅིག་ཏུ། ཁ་ལྷས་པར་ནི་རྣམ་པར་བཤད། གང་དག་བདག་དང་དངོས་པོ་
རྣམས། དེ་བཅས་ཉིད་དང་ཐ་དད་པར། སྟོན་པ་དེ་དག་བསྟན་དོན་ལ།
མཁས་སོ་སྟོན་དུ་མི་སེམས་སོ། ཁེ་དང་བྱད་ཤིང་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་
བྱེད་པ་བརྩུ་བའོ།

11. 若法有待成 未成云何待
 若成已有待 成已何用待
12. 因可燃无燃 不因亦无燃
 因燃无可燃 不因无可燃
13. 燃不余处来 燃处亦无燃
 可燃亦如是 余如去来说
14. 可燃即非燃 离可燃无燃
 燃无有可燃 燃中无可燃
15. 以燃可燃法 说受受者法
 及以说瓶衣 一切等诸法
16. 若人说有我 诸法各异相
 当知如是人 不得佛法味

རབ་བྱེད་བརྩ་གཅིག་པ། སྟོན་དང་སྤྱི་མའི་མཐའ་བརྟག་པ།

༥ སྟོན་མཐའ་མངོན་ནམ་ཞེས་ཁྱས་ཆོ། རྒྱབ་པ་ཆེན་པོས་མིན་ཞེས་
གསུངས། །འཁོར་བ་ཐོག་མ་མཐའ་མེད་དེ། །དེ་ལ་སྟོན་མེད་སྤྱི་མ་མེད། །གང་
ལ་ཐོག་མེད་མཐའ་མེད་པར། །དེ་ལ་དབུས་ནི་ག་ལ་ཡོད། །དེ་སྤྱིར་དེ་ལ་སྤྱི་
དང་། །ལྟན་ཅིག་རིམ་པ་མི་འཐད་དོ། །གལ་ཏེ་སྤྱི་བ་སྤྱི་གྱུར་ལ། །རྒྱ་སྤྱི་མ་
ཡིན་ན་ནི། །སྤྱི་བ་རྒྱ་སྤྱི་མེད་པ་དང་། །མ་སྤྱི་བར་ཡང་སྤྱི་བར་འགྱུར། །གལ་
ཏེ་སྤྱི་བ་སྤྱི་འགྱུར་ལ། །རྒྱ་སྤྱི་མ་ཡིན་ན་ནི། །སྤྱི་བ་མེད་པའི་རྒྱ་སྤྱི་མི། །རྒྱ་
མེད་པར་ནི་རིམ་པ་འགྱུར། །སྤྱི་བ་དང་ནི་རྒྱ་སྤྱི་དག །ལྟན་ཅིག་རྩལ་བ་མ་ཡིན་
ཏེ། །སྤྱི་བཞིན་པ་ན་འཆི་འགྱུར་ཞིང་། །གཉིས་ཀ་རྒྱ་མེད་ཅན་དུ་འགྱུར། །གང་
ལ་སྤྱི་ལྟན་ཅིག་གི་རིམ་པ་དེ་དག་མི་སྤྱི་དཔེ། །སྤྱི་བ་དེ་དང་རྒྱ་སྤྱི་དེ། །
ཅི་ཡི་སྤྱིར་ན་སྤྱི་བར་བྱེད། །འཁོར་བ་འབའ་ཞིག་སྟོན་གྱི་མཐའ། །ཡོད་མ་ཡིན་
པར་མ་ཟད་གྱི། །རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ཉིད་དང་ནི། །མཚན་ཉིད་དང་ནི་མཚན་གཞི་
ཉིད། །ཆོར་དང་ཆོར་པོ་ཉིད་དང་ནི། །དོན་ཡོད་གང་དག་ཅི་ཡང་རྩལ་། །
དངོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཉིད་ལ་ཡང་། །སྟོན་གྱི་མཐའ་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། །སྟོན་
དང་སྤྱི་མའི་མཐའ་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་བྱེད་པ་བརྩ་གཅིག་པའོ།

观本际品第十一

1. 大圣之所说 本际不可得
生死无有始 亦复无有终
2. 若无有始终 中当云何有
是故于此中 先后共亦无
3. 若使先有生 后有老死者
不老死有生 不生有老死
4. 若先有老死 而后有生者
是则为无因 不生有老死
5. 生及于老死 不得一时共
生时则有死 是二俱无因
6. 若使初后共 是皆不然者
何故而戏论 谓有生老死
7. 诸所有因果 相及可相法
受及受者等 所有一切法
8. 非但于生死 本际不可得
如是一切法 本际皆亦无

རབ་བྱེད་བརྩ་གཉིས་པ། བདག་དང་གཞན་གྱིས་བྱས་པ་བརྟག་པ།

༥ ཁ་ཅིག་སྤྱད་བསྐྱེད་བདག་གིས་བྱས། གཞན་གྱིས་བྱས་དང་གཉི་
གས་བྱས། རྒྱ་མེད་པ་ལས་འབྱུང་བར་འདོད། ཇི་ནི་བྱ་བར་མི་རུང་ངོ་། །
གལ་ཏེ་བདག་གིས་བྱས་ཐུང་ན། ཇི་ཕྱིར་བརྟེན་ནས་འབྱུང་མི་འགྱུར། གང་
ཕྱིར་ཕྱང་པོ་འདི་དག་ལ། བརྟེན་ནས་ཕྱང་པོ་དེ་དག་འབྱུང་། གལ་ཏེ་འདི་
ལས་དེ་གཞན་ཞིང་། གལ་ཏེ་དེ་ལས་འདི་གཞན་ན། སྤྱད་བསྐྱེད་གཞན་གྱིས་
བྱས་འགྱུར་ཞིང་། གཞན་དེ་དག་གིས་དེ་བྱས་འགྱུར། གལ་ཏེ་གང་ཟག་བདག་
གིས་ནི། སྤྱད་བསྐྱེད་བྱས་ན་གང་བདག་གིས། སྤྱད་བསྐྱེད་བྱས་པའི་གང་ཟག་
ནི། སྤྱད་བསྐྱེད་མ་གཏོགས་གང་ཞིག་ཡིན། གལ་ཏེ་གང་ཟག་གཞན་ལས་
ནི། སྤྱད་བསྐྱེད་འབྱུང་ན་གཞན་ཞིག་གིས། སྤྱད་བསྐྱེད་དེ་བྱས་གང་སྦྱོར་དེ། །
སྤྱད་བསྐྱེད་མ་གཏོགས་དེ་ལྟར་རུང་། གལ་ཏེ་གང་ཟག་གཞན་སྤྱད་བསྐྱེད་།
འབྱུང་ན་གང་གིས་དེ་བྱས་ནས། གཞན་ལ་སྤྱིར་བའི་གང་ཟག་གཞན། སྤྱད་
བསྐྱེད་མ་གཏོགས་གང་ཞིག་ཡིན། །བདག་གིས་བྱས་པར་མ་གྱུབ་པས། སྤྱད་
བསྐྱེད་གཞན་གྱིས་ག་ལ་བྱས། གཞན་གྱིས་སྤྱད་བསྐྱེད་གང་བྱེད་པ། ཇི་ནི་
དེ་ཡི་བདག་བྱས་འགྱུར། རེ་ཞིག་སྤྱད་བསྐྱེད་བདག་བྱས་མིན། ཇི་ཉིད་ཀྱིས་
ནི་དེ་མ་བྱས། གལ་ཏེ་གཞན་བདག་མ་བྱས་ན། སྤྱད་བསྐྱེད་གཞན་བྱས་ག་ལ་
འགྱུར། གལ་ཏེ་རེ་རེས་བྱས་ཐུང་ན། སྤྱད་བསྐྱེད་གཉིས་ཀས་བྱས་པར་འགྱུར།

观苦品第十二

1. 自作及他作 共作无因作
如是说诸苦 于果则不然
2. 若苦自作者 则不从缘生
因有此阴故 则有彼阴生
3. 若谓此五阴 异彼五阴者
如是则应言 从他而作苦
4. 若人自作苦 离苦何有人
而谓于彼人 而能自作苦
5. 若苦他人作 而与此人者
若当离于苦 何有此人受
6. 苦若彼人作 持与此人者
离苦何有人 而能授于此
7. 自作若不成 云何彼作苦
若彼人作苦 即亦名自作
8. 苦不名自作 法不自作法
彼无有自体 何有彼作苦

9. 若此彼苦成 应有共作苦
此彼尚无作 何况无因作
10. 非但说于苦 四种义不成
一切外万物 四义亦不成

རབ་བྱེད་བརྩ་གསུམ་པ། འདུ་བྱེད་བརྟག་པ།

༺ བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་གང་ཞིག གླུ་བ་དེ་ནི་བརྩུན་ཞེས་
གསུངས། འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་པའི་ཆོས། དེས་ན་དེ་དག་བརྩུན་པ་ཡིན། །
གལ་ཏེ་སྤྱོད་ཆོས་གང་ཡིན་པ། དེ་བརྩུན་དེ་ལ་ཅི་ཞིག་སྤྱོད། བཙུག་ལྷན་འདས་
ཀྱིས་དེ་གསུངས་པ། རྟོང་ཉིད་ཡོངས་སུ་བརྩུན་པ་ཡིན། དངོས་རྣམས་ངོ་བོ་
ཉིད་མེད་དེ། གཞན་དུ་འགྱུར་བ་སྤངས་ཕྱིར་རོ། དངོས་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་
མེད། གང་ཕྱིར་དངོས་རྣམས་རྟོང་པ་ཉིད། གལ་ཏེ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ན། །
གཞན་དུ་འགྱུར་བ་གང་གི་ཡིན། གལ་ཏེ་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོད་ན། གཞན་དུ་འགྱུར་
བར་རི་ལྟར་རུང་། དེ་ཉིད་ལ་ནི་གཞན་འགྱུར་མེད། གཞན་ཉིད་ལ་ཡང་ཡོད་
མ་ཡིན། གང་ཕྱིར་གཞན་ལ་མི་རྟོག་སྟེ། གང་ཕྱིར་རྣམས་པའང་མི་རྟོག་ གལ་
ཏེ་དེ་ཉིད་གཞན་འགྱུར་ན། འོ་མ་ཉིད་ནི་ཞོར་འགྱུར་རོ། འོ་མ་ལས་གཞན་
གང་ཞིག་ནི། ཞོ་ཡི་དངོས་པོ་ཡིན་པར་འགྱུར། གལ་ཏེ་རྟོང་མེན་རུང་ཟད་
ཡོད། རྟོང་པ་རུང་ཟད་ཡོད་པར་འགྱུར། མི་རྟོང་རུང་ཟད་ཡོད་མེན་ན། །
རྟོང་པ་ཡོད་པར་གལ་འགྱུར། རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་རྟོང་པ་ཉིད། རྩ་ཀྱན་
ངེས་པར་འབྱུང་བར་གསུངས། གང་དག་རྟོང་པ་ཉིད་ལྟ་བུ། དེ་དག་བསྐྱབ་
ཏུ་མེད་པར་གསུངས། འདུ་བྱེད་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཞི་ལྟར་འདུ་བྱེད་པ་བརྩ་
གསུམ་པའོ།

观行品第十三

1. 如佛经所说 虚诳妄取相
诸行妄取故 是名为虚诳
2. 虚诳妄取者 是中何所取
佛说如是事 欲以示空义
3. 诸法有异故 知皆是无性
无性法亦无 一切法空故
4. 诸法若无性 云何说婴儿
乃至老年 而有种种异
5. 若诸法有性 云何而得异
若诸法无性 云何而有异
6. 是法则无异 异法亦无异
如壮不作老 老亦不作壮
7. 若是法即异 乳应即是酪
离乳有何法 而能作于酪
8. 若有不空法 则应有空法
实无不空法 何得有空法
9. 大圣说空法 是为离诸见
若复见有空 诸佛所不化

རབ་བྱེད་བརྩ་བཞི་པ། སྤང་བ་བརྟག་པ།

༺ བརྩ་བྱ་ལྟ་བུ་བྱ་བ་སོ། །གསུམ་པོ་དེ་དག་གཉིས་གཉིས་དང་། །
ཐམས་ཅད་ཀྱང་ནི་ཕན་ཚུན་དུ། སྤང་བར་འགྱུར་བ་ཡོད་མ་ཡིན། །དེ་བཞིན་
འདོད་ཆགས་ཆགས་པ་དང་། ཆགས་པར་བྱ་བ་ཉོན་མོངས་པ། །ལྷག་མ་རྣམས་
དང་སྦྱེ་མཆེད་ཀྱི། །ལྷག་མའང་རྣམ་པ་གསུམ་ཉིད་ཀྱིས། །གཞན་དང་གཞན་
དུ་སྤང་འགྱུར་ན། །གང་སྤྱིར་བརྩ་བྱ་ལ་སོགས་ལ། །གཞན་དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
པ། །དེ་སྤྱིར་སྤང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །བརྩ་བྱ་ལ་སོགས་འབའ་ཞིག་ལ། །གཞན་
ཉིད་མེད་པར་མ་ཟད་ཀྱི། །གང་ཡང་གང་དང་ལྟན་ཅིག་དུ། །གཞན་པ་ཉིད་དུ་
མི་འཐད་དོ། །གཞན་ནི་གཞན་ལ་བརྟེན་ཏེ་གཞན། །གཞན་མེད་པར་གཞན་
གཞན་མི་འགྱུར། །གང་ལ་བརྟེན་ཏེ་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་དེ་ལས་གཞན་མི་
འཐད། །གལ་ཏེ་གཞན་ནི་གཞན་ལས་གཞན། །དེ་ཆོ་གཞན་མེད་པར་གཞན་
འགྱུར། །གཞན་མེད་པར་ནི་གཞན་འགྱུར་བ། །ཡོད་མེད་དེ་ཡི་སྤྱིར་ན་མེད། །
གཞན་ཉིད་གཞན་ལ་ཡོད་མ་ཡིན། །གཞན་མ་ཡིན་ལའང་ཡོད་མ་ཡིན། །གཞན་
ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། །གཞན་ནམ་དེ་ཉིད་ཡོད་མ་ཡིན། །དེ་ནི་དེ་དང་སྤང་
བ་མེད། །གཞན་དང་གཞན་ཡང་སྤང་མི་འགྱུར། །སྤང་བཞིན་པ་དང་སྤང་བ་
དང་། །སྤང་བ་པོ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །སྤང་བ་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྦྱེ་རབ་དུ་བྱེད་
བ་བརྩ་བཞི་པའོ།

观合品第十四

1. 见可见见者 是三各异方
如是三法异 终无有合时
2. 染与于可染 染者亦复然
余入余烦恼 皆亦复如是
3. 异法当有合 见等无有异
异相不成故 见等云何合
4. 非但见等法 异相不可得
所有一切法 皆亦无异相
5. 异因异有异 异离异无异
若法从因出 是法不异因
6. 若离从异异 应余异有异
离从异无异 是故无有异
7. 异中无异相 不异中亦无
无有异相故 则无此彼异
8. 是法不自合 异法亦不合
合者及合时 合法亦皆无

རབ་བྱེད་བཙུག་ལྷ་པ། རང་བཞིན་བརྟག་པ།

༺ རང་བཞིན་རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལས་ནི། འབྱུང་བར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བ་ཡི། རང་བཞིན་བྱས་པ་ཅན་དུ་འགྱུར། རང་བཞིན་
བྱས་པ་ཅན་ཞེས་བྱས། རི་ལྷ་བྱར་ན་རུང་བར་འགྱུར། རང་བཞིན་དག་ནི་
བཙུག་མེད་དང་། གཞན་ལ་ལྷོ་ས་པ་མེད་པ་ཡིན། རང་བཞིན་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་ན། གཞན་གྱི་དངོས་པོ་ག་ལ་ཡོད། གཞན་གྱི་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་
ནི། གཞན་གྱི་དངོས་པོ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད། རང་བཞིན་དང་ནི་གཞན་དངོས་
དག་མ་གཏོགས་དངོས་པོ་ག་ལ་ཡོད། རང་བཞིན་དང་ནི་དངོས་པོ་དག་།
ཡོད་ན་དངོས་པོ་འབྱུང་བར་འགྱུར། གཞན་ཏེ་དངོས་པོ་མ་གྲུབ་ན། དངོས་
མེད་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རོ། དངོས་པོ་གཞན་དུ་གྱུར་པ་ནི། དངོས་མེད་
ཡིན་པར་སྐྱེ་བོ་སྤྱ། གང་དག་རང་བཞིན་གཞན་དངོས་དང་། དངོས་དང་
དངོས་མེད་ཉིད་ལྟ་བུ། དེ་དག་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་ལ། དེ་ཉིད་མཐོང་བ་
མ་ཡིན་ནོ། བཙུག་ལྷན་དངོས་དང་དངོས་མེད་པ། མཁྱེན་པས་ཀ་ཏ་ཡ་ན་
ཡི། གདམས་ངག་ལས་ནི་ཡོད་པ་དང་། མེད་པ་གཉིས་ཀའང་དགག་པ་
མཛད། གཞན་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན། དེ་ནི་མེད་ཉིད་མི་འགྱུར་རོ། རང་
བཞིན་གཞན་དུ་འགྱུར་པ་ནི། རྣམ་ཡང་འཐད་པར་མི་འགྱུར་རོ། རང་བཞིན་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། གཞན་དུ་འགྱུར་བ་གང་གི་ཡིན། རང་བཞིན་ཡོད་པ་ཡིན་
ན་ཡང་། གཞན་དུ་འགྱུར་བ་རི་ལྷ་རུང་། ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་རྟག་པར་འཛིན། །

观有无品第十五

1. 众缘中有性 是事则不然
性从众缘出 即名为作法
2. 性若是作者 云何有此义
性名为无作 不待异法成
3. 法若无自性 云何有他性
自性于他性 亦名为他性
4. 离自性他性 何得更有法
若有自他性 诸法则得成
5. 有若不成者 无云何可成
因有有法故 有坏名为无
6. 若人见有无 见自性他性
如是则不见 佛法真实义
7. 佛能灭有无 如化迦旃延
经中之所说 离有亦离无
8. 若法实有性 后则不应异
性若有异相 是事终不然
9. 若法实有性 云何而可异
若法实无性 云何而可异

མེད་ཅེས་བྱ་བ་ཆད་པར་སྟེ། །དེ་ཕྱིར་ཡོད་དང་མེད་པ་ལ། །མཁས་པས་གནས་
པར་མི་བྱའོ། །གང་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ། །དེ་ནི་མེད་པ་མིན་པས་རྟག །
སྟོན་བྱུང་ད་ལྟར་མེད་ཅེས་པ། །དེས་ན་ཆད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། །རང་བཞིན་
བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཙུ་ལཱ་པའོ།

10. 定有则着常 定无则着断
是故有智者 不应着有无
11. 若法有定性 非无则是常
先有而今无 是则为断灭

རབ་བྱེད་བརྩ་བྱུག་པ། བཅིངས་ཐར་བརྟག་པ།

༺ གལ་ཏེ་འདྲ་བྱེད་འཁོར་ཞེ་ན། ་དེ་དག་རྟག་ན་མི་འཁོར་ཏེ། ་མི་
རྟག་ན་ཡང་འཁོར་མི་འགྱུར། ་སེམས་ཅན་ལ་ཡང་རིམ་འདི་མཚུངས། ་གལ་
ཏེ་གང་ཟག་འཁོར་ཞེ་ན། ་ཡུང་པོ་སྐྱེ་མཆེད་ཁམས་རྣམས་པ། ་དེ་ནི་རྣམ་པ་
ལྡན་བཅའ་ན། ་མེད་ན་གང་ཞིག་འཁོར་བར་འགྱུར། ་ཉེ་བར་ལེན་ནས་ཉར་
ལེན་བར། ་འཁོར་ན་སྤིང་པ་མེད་པར་འགྱུར། ་སྤིང་མེད་ཉེ་བར་ལེན་མེད་
ན། ་དེ་གང་ཅི་ཞིག་འཁོར་བར་འགྱུར། ་འདྲ་བྱེད་ཟུང་ན་འདའ་བར་ནི། ་ཇི་
ལྟ་བུར་ཡང་མི་འཐད་དོ། ་སེམས་ཅན་ཟུང་ན་འདའ་བར་ཡང་། ་ཇི་ལྟ་བུར་
ཡང་འཐད་མི་འགྱུར། ་སྐྱེ་འཇིག་ཆོས་ཅན་འདྲ་བྱེད་རྣམས། ་མི་འཆིང་གྲོལ་
བར་མི་འགྱུར་ཏེ། ་ཐུ་མ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ཡང་། ་མི་འཆིང་གྲོལ་བར་མི་
འགྱུར་རོ། ་གལ་ཏེ་ཉེ་བར་ལེན་འཆིང་ན། ་ཉེ་བར་ལེན་བཅས་འཆིང་མི་
འགྱུར། ་ཉེ་བར་ལེན་མེད་མི་འཆིང་སྟེ། ་གནས་སྐབས་གང་ཞིག་འཆིང་བར་
འགྱུར། ་གལ་ཏེ་བཅིང་བྱའི་སྤྱོད་ལ་ན། ་འཆིང་བ་ཡོད་ན་འཆིང་ལ་རག་ ་དེ་
ཡང་མེད་དེ་ལྟག་མ་ནི། ་སོང་དང་མ་སོང་བགོམ་པས་བསྟན། ་རེ་ཞིག་བཅིངས་
པ་མི་གྲོལ་ཏེ། ་མ་བཅིངས་པ་ཡང་གྲོལ་མི་འགྱུར། ་བཅིངས་པ་གྲོལ་བཞིན་ཡིན་
འགྱུར་ན། ་བཅིངས་དང་གྲོལ་བ་དུས་གཅིག་འགྱུར། ་བདག་ནི་ལེན་མེད་ཟུ་
ངན་འདའ། ་ཟུང་འདས་བདག་གིར་འགྱུར་རོ་ཞེས། ་དེ་ལྟར་གང་དག་འཇིན་
དེ་ཡི། ་ཉར་ལེན་འཇིན་པ་ཆེན་པོ་ཡིན། ་གང་ལ་ཟུང་ན་འདས་བསྐྱེད་མེད། ་

观缚解品第十六

1. 诸行往来者 常不应往来
无常亦不应 众生亦复然
2. 若众生往来 阴界诸入中
五种求尽无 谁有往来者
3. 若从身至身 往来即无身
若其无有身 则无有往来
4. 诸行若灭者 是事终不然
众生若灭者 是事亦不然
5. 诸行生灭相 不缚亦不解
众生如先说 不缚亦不解
6. 若身名为缚 有身则不缚
无身亦不缚 于何而有缚
7. 若可缚先缚 则应缚可缚
而先实无缚 余如去来答
8. 缚者无有解 无缚亦无解
缚时有解者 缚解则一时
9. 若不受诸法 我当得涅槃
若人如是者 还为受所缚

10. 不离于生死 而别有涅槃

实相义如是 云何有分别

རབ་བྱེད་བརྩ་བདུན་པ། ལས་བརྟག་པ།

༺ བདག་ཉིད་ལེགས་པར་སྒྲུབ་པ་དང་། གཞན་ལ་ཕན་འདོགས་
བྱམས་སེམས་གང་། རྟོག་ཅིང་ཉེ་འདི་གཞན་དུ། འབྲས་བྱ་དག་གི་ས་བོན་
ཡིན། རྟོག་སྤང་མཆོག་གིས་ལས་རྣམས་ནི། སེམས་པ་དང་ནི་བསམ་པར་
གསུངས། ལས་དེ་བདག་གི་བྱེད་བྱ་ནི། རྣམ་པ་དུ་མར་ཡོངས་སུ་བསྐྱགས། །
དེ་ལ་ལས་གང་སེམས་པ་ཞེས། གསུངས་པ་དེ་ནི་ཡིད་ཀྱིས་འདོད། བསམས་
པ་ཞེས་ནི་གང་གསུངས་པ། རྟོག་ཉེ་ལུས་དང་དག་གིས་ཡིན། རྟོག་དང་བསྐྱེད་
དང་མི་སྒྲིང་བའི། རྣམ་རིག་བྱེད་མེན་ཞེས་བྱ་གང་། སྒྲིང་བའི་རྣམ་རིག་
བྱེད་མེན་པ། གཞན་དག་ཀྱང་ནི་དེ་བཞིན་འདོད། ལོངས་སྤྱོད་ལས་བྱུང་
བསོད་ནམས་དང་། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་ཚུལ་དེ་བཞིན། སེམས་པ་དང་
ནི་ཆོས་དེ་བདུན། ལས་སུ་མངོན་པར་འདོད་པ་ཡིན། གལ་ཏེ་སྒྲིན་པའི་
དུས་བར་དུ། གནས་ན་ལས་དེ་རྟག་པར་འགྱུར། གལ་ཏེ་འགགས་ན་འགག་
གྱུར་པ། རྩི་ལྟར་འབྲས་བྱ་སྤྱོད་པར་འགྱུར། ལྷ་ལྷ་ལ་སོགས་རྒྱན་གང་ནི། །
ས་བོན་ལས་ནི་མངོན་པར་འབྱུང་། རྟོག་ལས་འབྲས་བྱ་ས་བོན་ནི། མེད་ན་དེ་
ཡང་འབྱུང་མི་འགྱུར། གང་ཕྱིར་ས་བོན་ལས་རྒྱན་དང་། རྒྱན་ལས་འབྲས་བྱ་
འབྱུང་འགྱུར་ཞིང་། ས་བོན་འབྲས་བྱའི་སྒྲིན་འགྲོ་བ། རྟོག་ཕྱིར་ཆད་མེན་རྟག་
མ་ཡིན། སེམས་ཀྱི་རྒྱན་ནི་གང་ཡིན་པ། སེམས་ལས་མངོན་པར་འབྱུང་བར་
འགྱུར། རྟོག་ལས་འབྲས་བྱ་སེམས་ལྟ་ཞིག་ མེད་ན་དེ་ཡང་འབྱུང་མི་འགྱུར། །

观业品第十七

1. 人能降伏心 利益于众生
是名为慈善 二世果报种
2. 大圣说二业 思与从思生
是业别相中 种种分别说
3. 佛所说思者 所谓意业是
所从思生者 即是身口业
4. 身业及口业 作与无作业
如是四事中 亦善亦不善
5. 从用生福德 罪生亦如是
及思为七法 能了诸业相
6. 业住至受报 是业即为常
若灭即无业 云何生果报
7. 如芽等相续 皆从种子生
从是而生果 离种无相续
8. 从种有相续 从相续有果
先种后有果 不断亦不常
9. 如是从初心 心法相续生
从是而有果 离心无相续

གང་ཕྱིར་སེམས་ལས་རྒྱན་དང་ནི། རྒྱན་ལས་འབྲས་བྱ་འབྱུང་འགྱུར་ཞིང་། །
 ལས་ནི་འབྲས་བྱའི་སྒྲིན་འགྲོ་བ། རྟེན་ཕྱིར་ཆད་མེན་རྟག་མ་ཡིན། རྟག་པོའི་
 ལས་ཀྱི་ལས་བཅུ་པོ། ཆོས་སྐྱབ་པ་ཡི་ཐབས་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་འདི་
 གཞན་དུ། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ལྷོ། གཤམ་ཏེ་བརྟག་པ་དེར་འགྱུར་ན། །
 ཉེས་པ་ཆེན་པོ་མང་པོར་འགྱུར། རྟེན་ལས་ན་བརྟག་པ་དེ། འདིར་ནི་འཐད་
 པ་མ་ཡིན་ནོ། ཁངས་རྒྱས་རྣམས་དང་རང་རྒྱལ་དང་། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་
 གང་གསུངས་པའི། བརྟག་པ་གང་ཞིག་འདིར་འཐད་པ། རྟེན་པོ་རབ་ཏུ་བརྗོད་
 པར་བྱ། རྟེན་པོ་དབང་རྒྱ་དེ་བཞིན་ཆུད། མི་ཟད་ལས་ནི་བྱ་ལོན་བཞིན། རྟེན་
 ནི་ཁམས་ལས་རྣམས་པ་བཞི། རྟེན་ཡང་རང་བཞིན་ལུང་མ་བཟླན། སྤྱོད་བས་
 སྤང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱེད་པས་སྤང་བ་ཉིད་ཀྱང་ཡིན། རྟེན་ཕྱིར་ཆུད་མི་ཟ་བ་
 ཡིས། ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་སྦྱེད་པར་འགྱུར། གཤམ་ཏེ་སྤྱོད་བས་སྤང་བ་དང་། །
 ལས་འཕོ་བ་ཡིས་འཇིག་འགྱུར་ན། རྟེན་ལ་ལས་འཇིག་ལ་སོགས་པའི། སྦྱོར་རྣམས་
 ལུ་ནི་ཐལ་བར་འགྱུར། ཁམས་མཚུངས་ལས་ནི་ཆ་མཚུངས་དང་། ཆ་མི་མཚུངས་
 པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། རྟེན་ཉིད་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཆོ། གཅིག་པོ་ཁོ་ན་སྦྱེ་བར་
 འགྱུར། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་རྣམ་གཉིས་པོ། ཀྱན་གྱི་ལས་དང་ལས་ཀྱི་དེ། ཐ་
 དད་པར་ནི་སྦྱེ་འགྱུར་ཞིང་། རྣམ་པར་སྦྱིན་ཀྱང་གནས་པ་ཡིན། རྟེན་ནི་འབྲས་
 བྱ་འཕོ་བ་དང་། ཤི་བར་གྱུར་ན་འགག་པར་འགྱུར། རྟེན་ཡི་རྣམ་དབྱེ་ཟག་མེད་
 དང་། ཟག་དང་བཅས་པར་ཤེས་པར་བྱ། སྦྱོང་བ་ཉིད་དང་ཆད་མེད་དང་། །

10. 从心有相续 从相续有果
先业后有果 不断亦不常
11. 能成福业者 是十白业道
二世五欲乐 即是白业报
12. 若如汝分别 其过则甚多
是故汝所说 于义则不然
13. 今当复更说 顺业果报义
诸佛辟支佛 贤圣所称叹
14. 不失法如券 业如负财物
此性则无记 分别有四种
15. 见谛所不断 但思惟所断
以是不失法 诸业有果报
16. 若见谛所断 而业至相似
则得破业等 如是之过咎
17. 一切诸行业 相似不相似
一界初受身 尔时报独生
18. 如是二种业 现世受果报
或言受报已 而业犹故在
19. 若度果已灭 若死已而灭
于是中分别 有漏及无漏

འཁོར་བ་དང་ནི་རྟག་པ་མིན། །ལས་རྣམས་ཟུང་མི་བའི་ཆོས། །སངས་རྒྱུ་
 གྱིས་ནི་བསྟན་པ་ཡིན། །གང་ཕྱིར་ལས་ནི་སྐྱེ་བ་མེད། །འདི་ལྟར་རང་བཞིན་
 མེད་དེའི་ཕྱིར། །གང་ཕྱིར་དེ་ནི་མ་སྐྱེས་པ། །དེ་ཕྱིར་ཟུང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །
 གཤམ་ཏེ་ལས་ལ་རང་བཞིན་ཡོད། །རྟག་པར་འགྱུར་བར་ཐེ་ཆོས་མེད། །ལས་ནི་
 བྱས་པ་མ་ཡིན་འགྱུར། །རྟག་ལ་བྱ་བ་མེད་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་ལས་ནི་མ་བྱས་ན། །
 མ་བྱས་པ་དང་ཐུད་འཇིགས་འགྱུར། །ཆོངས་སྦྱོད་གནས་པ་མ་ཡིན་པའང་། །དེ་
 ལ་སྦྱོན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར། །ཐ་སྟངས་ཐམས་ཅད་ཉིད་དང་ཡང་། །འགལ་བར་
 འགྱུར་བར་ཐེ་ཆོས་མེད། །བསོད་ནམས་དང་ནི་ཐུག་བྱེད་པའི། །རྣམ་པར་དབྱེ་
 བའང་འཐད་མི་འབྱུང་། །དེ་ནི་རྣམ་སྒྲིན་སྒྲིན་གྱུར་པ། །ཡང་དང་ཡང་དུ་རྣམ་
 སྒྲིན་འགྱུར། །གཤམ་ཏེ་རང་བཞིན་ཡོད་ན་ནི། །གང་ཕྱིར་ལས་གནས་དེ་ཡི་ཕྱིར། །
 ལས་འདི་ཉོན་མོངས་བདག་ཉིད་ལ། །ཉོན་མོངས་དེ་དག་ཡང་དག་མིན། །གཤམ་
 ཏེ་ཉོན་མོངས་ཡང་དག་མིན། །ལས་ནི་ཡང་དག་ཇི་ལྟར་ཡིན། །ལས་དང་ཉོན་
 མོངས་པ་དག་ནི། །ལྷས་རྣམས་ཀྱི་ནི་སྐྱེན་དུ་བསྟན། །གཤམ་ཏེ་ལས་དང་ཉོན་
 མོངས་པ། །དེ་སྟོང་ལྷས་ལ་ཇི་ལྟར་བརྗོད། །མ་རིག་བསྐྱེབས་པའི་སྐྱེ་བོ་གང་། །
 ཐེད་ཐུན་དེ་མི་བའི་བོ། །དེ་ཡང་བྱེད་ལས་གཞན་མིན་ཞིང་། །དེ་ཉིད་དེ་ཡང་
 མ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཕྱིར་ན་ལས་འདི་ནི། །སྐྱེན་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ཞིང་། །སྐྱེན་
 མིན་ལས་བྱུང་ཡོད་མིན་པ། །དེ་ཕྱིར་བྱེད་པ་པོ་ཡང་མེད། །གཤམ་ཏེ་ལས་དང་བྱེད་
 མེད་ན། །ལས་སྐྱེས་འབྲས་བྱ་གཤམ་ཡོད། །ཅི་སྟེ་འབྲས་བྱ་ཡོད་མིན་ན། །ཟ་བ་པོ་

20. 虽空亦不断 虽有亦不常
业果报不失 是名佛所说
21. 诸业本不生 以无定性故
诸业亦不灭 以其不生故
22. 若业有性者 是则名为常
不作亦名业 常则不可作
23. 若有不作业 不作而有罪
不断于梵行 而有不净过
24. 是则破一切 世间语言法
作罪及作福 亦无有差别
25. 若言业决定 而自有性者
受于果报已 而应更复受
26. 若诸世间业 从于烦恼生
是烦恼非实 业当何有实
27. 诸烦恼及业 是说身因缘
烦恼诸业空 何况于诸身
28. 无明之所蔽 爱结之所缚
而于本作者 不即亦不异
29. 业不从缘生 不从非缘生
是故则无有 能起于业者
30. 无业无作者 何有业生果
若其无有果 何有受果者

ལྷ་ག་ལ་ཡོད། །རི་ལྷར་སྟོན་པས་སྤྱལ་བ་ནི། །རྩ་འཕྲུལ་ཕུན་ཚོགས་ཀྱིས་སྤྱལ་
ཞིང་། །སྤྱལ་བ་དེ་ཡང་སྤྱལ་བ་ན། །སྤྲོ་ཡང་གཞན་ནི་སྤྱལ་བ་ལྷར། །དེ་
བཞིན་བྱེད་པོ་དེ་ལས་གང་། །བྱས་པའང་སྤྱལ་བའི་རྣམ་པ་བཞིན། །དཔེར་ན་
སྤྱལ་བས་སྤྱལ་གཞན་ཞིག་ །སྤྱལ་བ་མཛད་པ་དེ་བཞིན་ནོ། །ཉོན་མོངས་ལས་
དང་ལྷས་རྣམས་དང་། །བྱེད་པ་པོ་དང་འབྲས་བུ་དང་། །རྩི་ཟའི་གོང་ཁྱེར་ལྷ་
བུ་དང་། །སྤྲིག་རྩུ་མི་ལམ་འདྲ་བ་ཡིན། །ལས་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་བྱ་
བྱེད་པ་བརྩ་བདུན་པའོ།

31. 如世尊神通 所作变化人
如是变化人 复变作化人
32. 如初变化人 是名为作者
变化人所作 是则名为业
33. 诸烦恼及业 作者及果报
皆如幻与梦 如炎亦如向

རབ་བྱེད་བཅོ་བརྒྱད་པ། བདག་དང་ཆོས་བརྟག་པ།

༺ གལ་ཏེ་ཡུང་པོ་བདག་ཡིན་ན། སྐྱེ་དང་འཇིག་པ་ཅན་དུ་འགྱུར། །
གལ་ཏེ་ཡུང་པོ་རྣམས་ལས་གཞན། ཡུང་པོའི་མཚན་ཉིད་མེད་པར་འགྱུར། །
བདག་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། བདག་གི་ཡོད་པར་ག་ལ་འགྱུར། བདག་དང་
བདག་གི་ཞི་བའི་ཕྱིར། །ངར་འཛིན་ང་ཡིར་འཛིན་མེད་འགྱུར། །ངར་འཛིན་ང་
ཡིར་འཛིན་མེད་གང་། །དེ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །ངར་འཛིན་ང་ཡིར་འཛིན་
མེད་པར། །གང་གིས་མཐོང་བས་མི་མཐོང་ངོ་། །ནང་དང་ཕྱི་རྒྱུ་ཉིད་དག་
ལ། བདག་དང་བདག་གི་སྒྲུལ་ཟད་ན། །ཉེ་བར་ལེན་པ་འགག་འགྱུར་ཞིང་། །
དེ་ཟད་པས་ན་སྐྱེ་བ་ཟད། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་ཟད་པས་ཐར། །ལས་དང་ཉོན་
མོངས་རྣམས་རྟོག་ལས། །དེ་དག་སྒྲོས་ལས་སྒྲོས་པ་ནི། །སྒྲོང་བ་ཉིད་ཀྱིས་འགག་
པར་འགྱུར། བདག་གོ་ཞེས་ཀྱང་བཏགས་གྱུར་ཅིང་། བདག་མེད་ཅེས་ཀྱང་
བརྟན་པར་གྱུར། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བདག་དང་ནི། བདག་མེད་འགའ་
མེད་ཅེས་ཀྱང་བརྟན། །བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཚྭ་པ་སྟེ། །སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཚྭ་
པས་སོ། །མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་འགགས་པ། །ཆོས་ཉིད་ལྷ་པོ་འདས་དང་
མཚུངས། །ཐམས་ཅད་ཡང་དག་ཡང་དག་མིན། །ཡང་དག་ཡང་དག་མ་ཡིན་
ཉིད། །ཡང་དག་མིན་མིན་ཡང་དག་མིན། །དེ་ནི་སངས་རྒྱས་རྗེས་བརྟན་པའོ། །
གཞན་ལས་ཤེས་མིན་ནི་བ་དང་། །སྒྲོས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་སྒྲོས་པ། །རྣམས་རྟོག་
མེད་དོན་ཐ་དད་མེད། །དེ་ནི་དེ་ཉིད་མཚན་ཉིད་དོ། །གང་ལ་བརྟན་ཏེ་གང་

观法品第十八

1. 若我是五阴 我即为生灭
若我异五阴 则非五阴相
2. 若无有我者 何得有所
灭我所故 名得无我智
3. 得无我智者 是则名实观
得无我智者 是人为希有
4. 内外我我所 尽灭无有故
诸受即为灭 受灭则身灭
5. 业烦恼灭故 名之为解脱
业烦恼非实 入空戏论灭
6. 诸佛或说我 或说于无我
诸法实相中 无我无非我
7. 诸法实相者 心行言语断
无生亦无灭 寂灭如涅槃
8. 一切实非实 亦实亦非实
非实非非实 是名诸佛法
9. 自知不随他 寂灭无戏论
无异无分别 是则名实相

འབྱུང་བ། །དེ་ནི་རེ་ཞིག་དེ་ཉིད་མིན། །དེ་ལས་གཞན་པའང་མ་ཡིན་ཕྱིར། །དེ་
ཕྱིར་ཆད་མིན་རྟག་མ་ཡིན། །སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་མགོན་ཆུང་མས་ཀྱི། །བསྟན་
པ་བདུད་རྩིས་གྱུར་པ་དེ། །དོན་གཅིག་མ་ཡིན་ཐ་དད་མིན། །ཆད་པ་མ་ཡིན་
རྟག་མ་ཡིན། །རྫོགས་སངས་རྒྱས་ཆུང་མས་མ་བྱུང་ཞིང་། །ཉན་ཐོས་ཆུང་མ་ནི་ཟད་
གྱུར་ཀྱང་། །རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི། །སྟོན་པ་མེད་ལས་རབ་ཏུ་སྟེ། །
བདག་དང་ཆོས་བརྟག་པ་ཞིས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅོ་བརྒྱད་པའོ།

10. 若法从缘生 不即不异因
是故名实相 不断亦不常
11. 不一亦不异 不常亦不断
是名诸世尊 教化甘露味
12. 若佛不出世 佛法已灭尽
诸辟支佛智 从于远离生

རབ་བྱེད་བཅུ་དགུ་པ། ཏུས་བརྟག་པ།

༺ ད་ལྟར་བྱུང་དང་མ་འོངས་པ། གཤམ་ཏེ་འདས་ལ་སྟོས་གྱུར་ན། ད་
ལྟར་བྱུང་དང་མ་འོངས་པ། འདས་པའི་ཏུས་ན་ཡོད་པར་འགྱུར། ད་ལྟར་བྱུང་
དང་མ་འོངས་པ། གཤམ་ཏེ་དེ་ན་མེད་གྱུར་ན། ད་ལྟར་བྱུང་དང་མ་འོངས་པ། །
ཇི་ལྟར་དེ་ལ་སྟོས་པར་འགྱུར། འདས་པ་ལ་ནི་མ་སྟོས་པར། རྟེན་གཉིས་གྲུབ་པ་
ཡོད་མ་ཡིན། རྟེན་ཕྱིར་ད་ལྟར་བྱུང་བ་དང་། མ་འོངས་ཏུས་ཀྱང་ཡོད་མ་ཡིན། །
རིམ་པའི་ཚུལ་ནི་འདི་ཉིད་ཀྱིས། ལྷག་མ་གཉིས་པོ་བསྒྲུར་བ་དང་། མཚོག་དང་
ཐ་མ་འབྲིང་ལ་སོགས། གཅིག་ལ་སོགས་པའང་ཤེས་པར་བྱ། མི་གནས་ཏུས་ནི་
འཛིན་མི་བྱེད། གང་ཞིག་གཟུང་བར་བྱ་བའི་ཏུས། གནས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
པས། མ་བཟུང་ཏུས་ནི་ཇི་ལྟར་གདགས། གཤམ་ཏེ་ཏུས་ནི་དངོས་བརྟེན་ཏེ། །
དངོས་མེད་ཏུས་ནི་གཤམ་ཡོད། དངོས་པོ་འགའ་ཡང་ཡོད་མིན་ན། ཏུས་ལྟ་
ཡོད་པར་གཤམ་འགྱུར། ཏུས་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་བྱེད་པ་བཅུ་དགུ་
པའོ།

观时品第十九

1. 若因过去时 有未来现在
未来及现在 应在过去时
2. 若过去时中 无未来现在
未来现在时 云何因过去
3. 不因过去时 则无未来时
亦无现在时 是故无二时
4. 以如是义故 则知余二时
上中下一异 是等法皆无
5. 时住不可得 时去亦叵得
时若不可得 云何说时相
6. 因物故有时 离物何有时
物尚无所有 何况当有时

རབ་བྱེད་ཉི་ཤུ་པ། ཚློ་མཁའ་པ་བརྟན་པ།

༥ གལ་ཏེ་རྒྱ་དང་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱི། རྒྱུ་རྣམས་པ་ཉིད་ལས་སྐྱེ་འགྱུར་
 བེད་། རྒྱུ་རྣམས་ལ་འབྲས་བུ་ཡོད་ན་ནི། རི་ལྟར་རྒྱུ་རྣམས་པ་ཉིད་ལས་སྐྱེ། གལ་
 ཏེ་རྒྱ་དང་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱི། རྒྱུ་རྣམས་པ་ཉིད་ལས་སྐྱེ་འགྱུར་བེད་། རྒྱུ་རྣམས་ལ་
 འབྲས་བུ་མེད་ན་ནི། རི་ལྟར་རྒྱུ་རྣམས་པ་ཉིད་ལས་སྐྱེ། གལ་ཏེ་རྒྱ་དང་རྒྱུ་
 རྣམས་ཀྱི། རྒྱུ་རྣམས་ལ་འབྲས་བུ་ཡོད་ན་ནི། རྒྱུ་རྣམས་ལ་གཟུང་དུ་ཡོད་རིགས་
 བ། རྒྱུ་རྣམས་པ་ཉིད་ལ་གཟུང་དུ་མེད། གལ་ཏེ་རྒྱ་དང་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱི། །
 རྒྱུ་རྣམས་ལ་འབྲས་བུ་མེད་ན་ནི། རྒྱུ་རྣམས་དང་ནི་རྒྱུ་དག་ཀྱང་། རྒྱུ་རྒྱུ་
 མ་ཡིན་མཚུངས་པར་འགྱུར། གལ་ཏེ་རྒྱུ་རྣམས་ནི་འབྲས་བུ་ལ། རྒྱུ་བྱིན་ནས་ནི་
 འགག་འགྱུར་ན། གང་བྱིན་པ་དང་གང་འགགས་པའི། རྒྱུ་ཡི་བདག་ཉིད་
 གཉིས་སུ་འགྱུར། གལ་ཏེ་རྒྱུ་རྣམས་ནི་འབྲས་བུ་ལ། རྒྱུ་མ་བྱིན་པར་འགག་འགྱུར་
 བ། རྒྱུ་འགགས་ནས་ནི་སྐྱེས་པ་ཡི། འབྲས་བུ་དེ་དག་རྒྱུ་མེད་འགྱུར། གལ་
 ཏེ་རྒྱུ་རྣམས་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ། འབྲས་བུ་ཡང་ནི་སྐྱེ་འགྱུར་ན། རྒྱུ་པར་བྱེད་
 དང་བསྐྱེད་བྱ་གང་། དུས་གཅིག་པར་ནི་ཐལ་བར་འགྱུར། གལ་ཏེ་རྒྱུ་རྣམས་
 པའི་ལྷ་རྩལ་ཏུ། འབྲས་བུ་སྐྱེས་པར་གྱུར་ན་ནི། རྒྱུ་དང་རྒྱུ་རྣམས་མེད་པ་
 ཡི། འབྲས་བུ་རྒྱུ་མེད་འབྱུང་བར་འགྱུར། གལ་ཏེ་རྒྱུ་འགགས་འབྲས་བུ་ན། །
 རྒྱུ་ནི་ཀུན་ཏུ་འཕོ་བར་འགྱུར། རྒྱུ་སྐྱེས་པ་ཡི་རྒྱུ་ཡང་ནི། ཡང་སྐྱེ་བར་ནི་
 ཐལ་བར་འགྱུར། འགགས་པ་རྒྱུ་པར་གྱུར་པ་ཡིས། འབྲས་བུ་སྐྱེས་པ་རི་ལྟར་

观因果品第二十

1. 若众缘和合 而有果生者
和合中已有 何须和合生
2. 若众缘和合 是中无果者
云何从众缘 和合而果生
3. 若众缘和合 是有果者
和合中应有 而实不可得
4. 若众缘和合 是中无果者
是则众因缘 与非因缘同
5. 若因与果因 作因已而灭
是因有二体 一与一则灭
6. 若因不与果 作因已而灭
因灭而果生 是果则无因
7. 若众缘合时 而有果生者
生者及可生 则为一时俱
8. 若先有果生 而后众缘合
此即离因缘 名为无因果
9. 若因变为果 因即至于果
是则前生因 生已而复生

སྐྱེད། །འབྲས་བྱ་དང་ནི་འབྲས་པའི་རྒྱ། །གནས་པས་ཀྱང་ནི་ཇི་ཉར་སྐྱེད། །
 ཅི་སྟེ་རྒྱ་འབྲས་མ་འབྲས་ན། །འབྲས་བྱ་གང་ཞིག་སྐྱེད་པར་བྱེད། །རྒྱས་ནི་
 མཐོང་དང་མ་མཐོང་བར། །འབྲས་བྱ་སྐྱེད་པར་མི་བྱེད་དོ། །འབྲས་བྱ་འདས་
 པ་རྒྱ་འདས་དང་། །མ་སྐྱེས་པ་དང་སྐྱེས་པ་དང་། །ལྷན་ཅིག་ཕྱད་པར་
 འགྱུར་བ་ནི། །ནམ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འབྲས་བྱ་སྐྱེས་པ་རྒྱ་མ་སྐྱེས། །
 འདས་པ་དང་ནི་སྐྱེས་པ་དང་། །ལྷན་ཅིག་ཕྱད་པར་འགྱུར་བ་ནི། །ནམ་ཡང་
 ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འབྲས་བྱ་མ་སྐྱེས་རྒྱ་སྐྱེས་དང་། །མ་སྐྱེས་པ་དང་འདས་པ་
 དང་། །ལྷན་ཅིག་ཕྱད་པར་འགྱུར་བ་ནི། །ནམ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཕྱད་
 པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། །རྒྱས་ནི་འབྲས་བྱ་ཇི་ཉར་སྐྱེད། །ཕྱད་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ན་
 ཡང་། །རྒྱས་ནི་འབྲས་བྱ་ཇི་ཉར་སྐྱེད། །གལ་ཏེ་འབྲས་བྱས་སྟོང་པའི་རྒྱས། །
 ཇི་ཉར་འབྲས་བྱ་སྐྱེད་པར་བྱེད། །གལ་ཏེ་འབྲས་བྱས་མི་སྟོང་རྒྱས། །ཇི་ཉར་
 འབྲས་བྱ་སྐྱེད་པར་བྱེད། །འབྲས་བྱ་མི་སྟོང་སྐྱེ་མི་འགྱུར། །མི་སྟོང་འགག་པར་
 མི་འགྱུར་རོ། །མི་སྟོང་དེ་ནི་མ་འགགས་དང་། །མ་སྐྱེས་པར་ཡང་འགྱུར་བ་
 ཡིན། །སྟོང་པ་ཇི་ཉར་སྐྱེ་འགྱུར་ཞིང་། །སྟོང་པ་ཇི་ཉར་འགག་པར་འགྱུར། །
 སྟོང་པ་དེ་ཡང་མ་འགགས་དང་། །མ་སྐྱེས་པར་ཡང་ཐལ་བར་འགྱུར། །རྒྱ་དང་
 འབྲས་བྱ་གཅིག་ཉིད་དུ། །ནམ་ཡང་འཐད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །རྒྱ་དང་འབྲས་བྱ་
 གཞན་ཉིད་དུ། །ནམ་ཡང་འཐད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །རྒྱ་དང་འབྲས་བྱ་གཅིག་
 ཉིད་ན། །བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་གཅིག་ཏུ་འགྱུར། །རྒྱ་དང་འབྲས་བྱ་གཞན་ཉིད་
 ན། །རྒྱ་དང་རྒྱ་མིན་མཚུངས་པར་འགྱུར། །འབྲས་བྱ་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོད་ན། །རྒྱས་

10. 云何因灭失 而能生于果
又若因在果 云何因生果
11. 若因遍有果 更生何等果
因见不见果 是二俱不生
12. 若言过去因 而于过去果
未来现在果 是则终不合
13. 若言未来因 而于未来果
现在过去果 是则终不合
14. 若言现在因 而于现在果
未来过去果 是则终不合
15. 若不和合者 因何能生果
若有和合者 因何能生果
16. 若因空无果 因何能生果
若因不空果 因何能生果
17. 果不空不生 果不空不灭
以果不空故 不生亦不灭
18. 果空故不生 果空故不灭
以果是空故 不生亦不灭
19. 因果是一者 是事终不然
因果若异者 是事亦不然
20. 若因果是一 生及所生一
若因果是异 因则同非因
21. 若果定有性 因为何所生
若果定无性 因为何所生

ནི་ཅི་ཞིག་སྐྱེད་པར་བྱེད། །འབྲས་བུ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ན། །རྒྱས་ནི་ཅི་ཞིག་སྐྱེད་
པར་བྱེད། །སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ན། །རྒྱ་ཉིད་འཐད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །རྒྱ་
ཉིད་འཐད་པ་ཡོད་མིན་ན། །འབྲས་བུ་གང་གི་ཡིན་པར་འགྱུར། །རྒྱ་རྣམས་དང་
ནི་རྒྱུན་དག་གི་ །ཚོགས་པ་གང་ཡིན་དེ་ཡིས་ནི། །བདག་གིས་བདག་ཉིད་མི་སྐྱེད་
ན། །འབྲས་བུ་ཇི་ལྟར་སྐྱེད་པར་བྱེད། །དེ་ཕྱིར་ཚོགས་པས་བྱས་པ་མེད། །
ཚོགས་མིན་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་མེད། །འབྲས་བུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། །རྒྱུན་གྱི་
ཚོགས་པ་ག་ལ་ཡོད། །ཚོགས་པ་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཉི་ཤུ་པའོ།

22. 因不生果者 则无有因相
若无有因相 谁能有是果
23. 若从众因缘 而有和合生
和合自不生 云何能生果
24. 是故果不从 缘合不合生
若无有果者 何处有合法

རབ་བྱེད་ཉིར་གཅིག་པ། འབྱུང་བ་དང་འཛིག་པ་བརྟག་པ།

༥ འཛིག་པ་འབྱུང་བ་མེད་པར་རམ། །ལྷན་ཅིག་ཡོད་པ་ཉིད་མ་ཡིན། །
འབྱུང་བ་འཛིག་པ་མེད་པར་རམ། །ལྷན་ཅིག་ཡོད་པ་ཉིད་མ་ཡིན། །འཛིག་པ་
འབྱུང་བ་མེད་པར་ནི། །ཇི་ལྟ་བུར་ན་ཡོད་པར་འགྱུར། །སྐྱེ་བ་མེད་པར་འཆི་བར་
འགྱུར། །འཛིག་པ་འབྱུང་བ་མེད་པར་མེད། །འཛིག་པ་འབྱུང་དང་ལྷན་ཅིག་
ཏུ། །ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་ཉིད་ཏུ་འགྱུར། །འཆི་བ་སྐྱེ་དང་དུས་གཅིག་ཏུ། །ཡོད་པ་
ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འབྱུང་བ་འཛིག་པ་མེད་པར་ནི། །ཇི་ལྟ་བུར་ན་ཡོད་པར་
འགྱུར། །དངོས་པོ་རྣམས་ལ་མི་རྟག་ཉིད། །ནམ་ཡང་མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འབྱུང་
བ་འཛིག་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ། །ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་ཉིད་ཏུ་འགྱུར། །སྐྱེ་བ་འཆི་དང་
དུས་གཅིག་ཏུ། །ཡོད་པ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གང་དག་པན་ཚུན་ལྷན་ཅིག་
གམ། །པན་ཚུན་ལྷན་ཅིག་མ་ཡིན་པར། །ཐུབ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ། །དེ་དག་
ཐུབ་པ་ཇི་ལྟར་ཡོད། །ཟད་ལ་འབྱུང་བ་ཡོད་མ་ཡིན། །མ་ཟད་པ་ལའང་འབྱུང་
བ་མེད། །ཟད་ལ་འཛིག་པ་ཡོད་མ་ཡིན། །མ་ཟད་པ་ལའང་འཛིག་པ་མེད། །
དངོས་པོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར། །འབྱུང་དང་འཛིག་པ་ཡོད་མ་ཡིན། །འབྱུང་
དང་འཛིག་པ་མེད་པར་ནི། །དངོས་པོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །སྟོང་ལ་འབྱུང་དང་
འཛིག་པ་དག །འཐད་པ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །མི་སྟོང་པ་ལའང་འབྱུང་འཛིག་
དག །འཐད་པ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འབྱུང་བ་དང་ནི་འཛིག་པ་དག །གཅིག་པ་
ཉིད་ཏུ་མི་འཐད་དོ། །འབྱུང་བ་དང་ནི་འཛིག་པ་དག །གཞན་ཉིད་ཏུ་ཡང་མི་

观成坏品第二十一

1. 离成及共成 是中无有坏
离坏及共坏 是中亦无成
2. 若离于成者 云何而有坏
如离生有死 是事则不然
3. 成坏共有者 云何有成坏
如世间生死 一时俱不然
4. 若离于坏者 云何当有成
无常未曾有 不在诸法时
5. 成坏共无成 离亦无有成
是二俱不可 云何当有成
6. 尽则无有成 不尽亦无成
尽则无有坏 不尽亦无坏
7. 若离于成坏 是亦无有法
若当离于法 亦无有成坏
8. 若法性空者 谁当有成坏
若性不空者 亦无有成坏
9. 成坏若一者 是事则不然
成坏若异者 是事亦不然

འཐད་དོ། །འབྱུང་བ་དང་ནི་འཇིག་པ་དག །མཐོང་ངོ་སྒྲུབ་དུ་བྱོད་སེམས་ན། །
 འབྱུང་བ་དང་ནི་འཇིག་པ་དག །གཏི་མུག་ཉིད་ཀྱིས་མཐོང་བ་ཡིན། །དངོས་
 བོ་དངོས་ལས་མི་སྐྱེ་སྐྱེ། །དངོས་བོ་དངོས་མེད་ལས་མི་སྐྱེ། །དངོས་མེད་དངོས་
 མེད་མི་སྐྱེ་སྐྱེ། །དངོས་མེད་དངོས་ལས་མི་སྐྱེ་ལོ། །དངོས་བོ་བདག་ལས་མི་སྐྱེ་
 སྐྱེ། །གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ཉིད་མ་ཡིན། །བདག་དང་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ནི། །ཡོད་
 མིན་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །དངོས་བོ་ཡོད་པར་ཁས་སྦྱངས་ན། །རྟག་དང་
 ཆད་པར་སྐྱ་བར་ནི། །ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ་དངོས་དེ་ནི། །རྟག་དང་མི་རྟག་
 འགྱུར་ཕྱིར་རོ། །དངོས་བོ་ཡོད་པར་ཁས་སྦྱངས་ཀྱང་། །ཆད་པར་མི་འགྱུར་
 རྟག་མི་འགྱུར། །འབྲས་བུ་རྒྱ་ཡི་འབྱུང་འཇིག་གི །རྒྱན་དེ་སྤྱིད་པ་ཡིན་ཕྱིར་
 རོ། །འབྲས་བུ་རྒྱ་ཡི་འབྱུང་འཇིག་གི །རྒྱན་དེ་སྤྱིད་པ་ཡིན་འགྱུར་ན། །
 འཇིག་ལ་ཡང་སྐྱེ་མེད་པའི་ཕྱིར། །རྒྱ་ནི་ཆད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། །དངོས་
 བོ་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོད་ན། །དངོས་མེད་འགྱུར་བར་མི་རིགས་སོ། །མྱ་ངན་འདས་
 པའི་དུས་ན་ཆད། །སྤྱིད་རྒྱན་རབ་དུ་ཞི་ཕྱིར་རོ། །ཐ་མ་འགགས་པར་གྱུར་པ་
 བ། །སྤྱིད་པ་དང་བོ་རིགས་མི་འགྱུར། །ཐ་མ་འགགས་པར་མ་གྱུར་ཆོ། །སྤྱིད་པ་
 དང་བོ་རིགས་མི་འགྱུར། །གལ་ཏེ་ཐ་མ་འགག་བཞིན་ན། །དང་བོ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་
 བ་ནི། །འགག་བཞིན་པ་ནི་གཅིག་འགྱུར་ཞིང་། །སྐྱེ་བཞིན་པ་ཡང་གཞན་དུ་
 འགྱུར། །གལ་ཏེ་འགག་བཞིན་སྐྱེ་བཞིན་དག །སྤྱི་ཅིག་དུ་ཡང་རིགས་མིན་
 བ། །ཕྱང་བོ་གང་ལ་འཆི་འགྱུར་བ། །དེ་ལ་སྐྱེ་བ་འབྱུང་འགྱུར་རམ། །དེ་ལྟར་
 དུས་གསུམ་དག་དུ་ཡང་། །སྤྱིད་པའི་རྒྱན་ནི་མི་རིགས་ན། །དུས་གསུམ་དག་
 དུ་གང་མེད་པ། །དེ་ནི་ཇི་ལྟར་སྤྱིད་པའི་རྒྱན། །འབྱུང་བ་དང་འཇིག་པ་བརྟག་
 པ་ཞེས་བྱ་བ་སྐྱེ་རབ་དུ་བྱེད་པ་ཉི་ཤུ་གཅིག་པའོ།

10. 若谓以现见 而有生灭者
则为是痴妄 而见有生灭
11. 从法不生法 亦不生非法
从非法不生 法及于非法
12. 法不从自生 亦不从他生
不从自他生 云何而有生
13. 若有所受法 即堕于断常
当知所受法 为常为无常
14. 所有受法者 不堕于断常
因果相续故 不断亦不常
15. 若因果生灭 相续而不断
灭更不生故 因即为断灭
16. 法住于自性 不应有有无
涅槃灭相续 则堕于断灭
17. 若初有灭者 则无有后有
初有若不灭 亦无有后有
18. 若初有灭时 而后有生者
灭时是一有 生时是一有
19. 若言于生灭 而谓一时者
则于此阴死 即于此阴生
20. 三世中求有 相续不可得
若三世中无 何有有相续

རབ་བྱེད་ཉེར་གཉིས་པ། དེ་བཞིན་གསེགས་པ་བརྟག་པ།

༺ སྤང་མེན་སྤང་པོ་ལས་གཞན་མེན། །དེ་ལ་སྤང་མེད་དེ་དེར་མེད། །
དེ་བཞིན་གསེགས་པ་སྤང་ལྡན་མེན། །དེ་བཞིན་གསེགས་པ་གང་ཞིག་ཡིན། །
གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་སྤང་པོ་ལ། །བརྟེན་ནས་རང་བཞིན་ལས་ཡོད་མེན། །རང་
བཞིན་ལས་ནི་གང་མེད་པ། །དེ་གཞན་དངོས་ལས་གལ་ཡོད། །གང་ཞིག་གཞན་
གྱི་དངོས་བརྟེན་ནས། །དེ་བདག་ཉིད་དུ་མི་འཐད་དོ། །གང་ཞིག་བདག་ཉིད་
མེད་པ་དེ། །ཇི་ལྟར་དེ་བཞིན་གསེགས་པར་འགྱུར། །གལ་ཏེ་རང་བཞིན་ཡོད་
མེན་ན། །གཞན་དངོས་ཡོད་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར། །རང་བཞིན་དང་ནི་གཞན་
དངོས་དག །མ་གཏོགས་དེ་བཞིན་གསེགས་དེ་གང་། །གལ་ཏེ་སྤང་པོ་མ་བརྟེན་
པར། །དེ་བཞིན་གསེགས་པ་འགའ་ཡོད་ན། །དེ་ནི་ད་གཤིད་རྟེན་འགྱུར་ཞིང་། །
བརྟེན་ནས་དེ་ནས་འགྱུར་ལ་རག །སྤང་པོ་རྣམས་ལ་མ་བརྟེན་པར། །དེ་བཞིན་
གསེགས་པ་འགའ་ཡང་མེད། །གང་ཞིག་མ་བརྟེན་ཡོད་མེན་ན། །དེས་ནི་ཇི་ལྟར་
ཉེར་ལེན་འགྱུར། །ཉེ་བར་སྤངས་པ་མ་ཡིན་པ། །ཉེ་བར་ལེན་པར་ཅིས་མི་འགྱུར། །
ཉེ་བར་ལེན་པ་མེད་པ་ཡི། །དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ཅི་ཡང་མེད། །རྣམ་པ་ལྡན་ནི་
བཙལ་བྱས་ན། །གང་ཞིག་དེ་ཉིད་གཞན་ཉིད་དུ། །མེད་པའི་དེ་བཞིན་གསེགས་
པ་དེ། །ཉེ་བར་ལེན་པས་ཇི་ལྟར་གདགས། །གང་ཞིག་ཉེ་བར་སྤང་བ་དེ། །དེ་ནི་
རང་བཞིན་ལས་ཡོད་མེན། །བདག་གི་དངོས་ལས་གང་མེད་པ། །དེ་གཞན་དངོས་
ལས་ཡོད་རེ་སྐྱེ། །དེ་ལྟར་ཉེར་སྤང་ཉེར་ལེན་པོ། །རྣམ་པ་ཀུན་གྱིས་སྤྱོད་པ་

观如来品第二十二

1. 非阴不离阴 此彼不相在
如来不有阴 何处有如来
2. 阴合有如来 则无有自性
若无有自性 云何因他有
3. 法若因他生 是即为非我
若法非我者 云何是如来
4. 若无有自性 云何有他性
离自性他性 何名为如来
5. 若不因五阴 先有如来者
以今受阴故 则说为如来
6. 今实不受阴 更无如来法
若以不受无 今当云何受
7. 若其未有受 所受不名受
无有无受法 而名为如来
8. 若于一异中 如来不可得
五种求亦无 云何受中有
9. 又所受五阴 不从自性有
若无自性者 云何有他性
10. 以如是义故 受空受者空
云何当以空 而说空如来

ཡིན། རྟོང་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་རྟོང་པ། རི་ལྷ་བུར་ན་འདྲགས་པར་འགྱུར། །
 རྟོང་ངོ་ཞེས་ཀྱང་མི་བཟོད་དེ། མི་རྟོང་ཞེས་ཀྱང་མི་བྱ་ཞིང་། གཉིས་དང་གཉིས་
 མིན་མི་བྱ་སྟེ། གཤགས་པའི་དོན་དུ་བཟོད་པར་བྱ། རྟག་དང་མི་རྟག་ལ་སོགས་
 བཞི། ཞི་བ་འདི་ལ་ག་ལ་ཡོད། མཐའ་དང་མཐའ་མེད་ལ་སོགས་བཞི། ཞི་བ་
 འདི་ལ་ག་ལ་ཡོད། གང་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་ཡོད་ཅེས། འཛིན་པ་སྤྱད་པོ་
 བཟུང་གྱུར་པ། རྟེན་ཐུང་ན་འདས་པ་ལ། མེད་ཅེས་རྣམ་རྟོག་རྟོག་པར་བྱེད། །
 རང་བཞིན་གྱིས་ནི་རྟོང་དེ་ལ། སངས་རྒྱས་ཐུང་ན་འདས་ནས་ནི། ཡོད་དོ་
 ཞེའམ་མེད་དོ་ཞེས། བསམ་པ་འཐད་པ་ཉིད་མི་འགྱུར། གང་དག་སངས་རྒྱས་
 སྟོས་འདས་ཤིང་། ཟད་པ་མེད་ལ་སྟོས་བྱེད་པ། སྟོས་པས་ཉམས་པ་དེ་ཀུན་གྱིས།
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཐོང་མི་འགྱུར། རྟེན་གཤེགས་པའི་རང་བཞིན་
 གང་། རྟེན་འགྲོ་འདིའི་རང་བཞིན་ཡིན། རྟེན་གཤེགས་པ་རང་བཞིན་
 མེད། འགྲོ་བ་འདི་ཡི་རང་བཞིན་མེད། རྟེན་གཤེགས་པ་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་
 བ་སྟེ་རབ་དུ་བྱེད་པ་ཉི་ཤུ་གཉིས་པའོ།

11. 空则不可说 非空不可说
共不共叵说 但以假名说
12. 寂灭相中无 常无常等四
寂灭相中无 边无边等四
13. 邪见深厚者 则说无如来
如来寂灭相 分别有亦非
14. 如是性空中 思惟亦不可
如来灭度后 分别于有无
15. 如来过戏论 而人生戏论
戏论破慧眼 是皆不见佛
16. 如来所有性 即是世间性
如来无有性 世间亦无性

རབ་བྱེད་ཉེར་གསུམ་པ། ཕྱིན་ཅི་ལྟག་བརྟག་པ།

༺ འདོད་ཆགས་ཞེ་སྤང་གཏི་མུག་རྣམས། ཀྲན་ཏུ་རྟོག་ལས་འབྱུང་
བར་གསུངས། སྤྱག་དང་མི་སྤྱག་ཕྱིན་ཅི་ལྟག་ །བརྟེན་པ་ཉིད་ལས་ཀྲན་ཏུ་
འབྱུང་། གང་དག་སྤྱག་དང་མི་སྤྱག་དང་། ཕྱིན་ཅི་ལྟག་ལས་བརྟན་འབྱུང་
བ། རྟེན་དག་རང་བཞིན་ལས་མེད་དེ། རྟེན་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་ཡང་དག་མེད། །
བདག་གི་ཡོད་ཉིད་མེད་ཉིད་ནི། རི་ལྷ་བྱར་ཡང་གྲུབ་པ་མེད། རྟེན་མེད་ཉོན་
མོངས་རྣམས་ཀྱི་ནི། ཡོད་ཉིད་མེད་ཉིད་རི་ལྷ་རྩལ་འབྱུག་། ཉོན་མོངས་དེ་དག་
གང་གི་ཡིན། རྟེན་ཡང་གྲུབ་པ་ཡོད་མ་ཡིན། འགའ་མེད་པར་ནི་གང་གི་ཡང་། །
ཉོན་མོངས་པ་དག་ཡོད་མ་ཡིན། རང་ལུས་ལྷ་བཞིན་ཉོན་མོངས་རྣམས། ཉོན་
མོངས་ཅན་ལ་རྣམ་ལྟར་མེད། རང་ལུས་ལྷ་བཞིན་ཉོན་མོངས་ཅན། ཉོན་
མོངས་པ་ལ་རྣམ་ལྟར་མེད། སྤྱག་དང་མི་སྤྱག་ཕྱིན་ཅི་ལྟག་ །རང་བཞིན་ལས་
ནི་ཡོད་མེན་ན། སྤྱག་དང་མི་སྤྱག་ཕྱིན་ཅི་ལྟག་ །བརྟེན་ནས་ཉོན་མོངས་གང་
དག་ཡིན། གཞུགས་སྤྱོད་དང་རེག་པ་དང་། རྟེན་དང་ཆོས་དག་རྣམ་ཏུ་གནི། །
གཞི་སྟེ་འདོད་ཆགས་ཞེ་སྤང་དང་། གཏི་མུག་གི་ནི་ཡིན་པར་བརྟགས། །
གཞུགས་སྤྱོད་དང་རེག་པ་དང་། རྟེན་དང་ཆོས་དག་འབའ་ཞིག་སྟེ། རྟེན་ཟེ་
གོང་ཁྱེར་ལྷ་བྱ་དང་། སྤྱི་ལྷ་མི་ལམ་འདྲ་བ་ཡིན། །སྤྱི་མའི་སྤྱིས་བྱ་ལྷ་བྱ་
དང་། གཞུགས་བརྟན་འདྲ་བ་དེ་དག་ལ། སྤྱག་པ་དང་ནི་མི་གདགས་པར་
སྤྱག་པ། འབྱུང་བར་ཡང་ནི་ག་ལ་འབྱུང་། གང་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱག་པ་ཞེས། །

观颠倒品第二十三

1. 从忆想分别 生于贪恚痴
净不净颠倒 皆从众缘生
2. 若因净不净 颠倒生三毒
三毒即无性 故烦恼无实
3. 我法有与无 是事终不成
无我诸烦恼 有无亦不成
4. 谁有此烦恼 是即为不成
若离是而有 烦恼则无属
5. 如身见五种 求之不可得
烦恼于垢心 五求亦不得
6. 净不净颠倒 是则无自性
云何因此二 而生诸烦恼
7. 色声香味触 及法为六种
如是之六种 是三毒根本
8. 色声香味触 及法体六种
皆空如焰梦 如干闥婆城
9. 如是六种中 何有净不净
犹如幻化人 亦如镜中像

བྱ་བ་མི་སྤྱད་པ། སྤྱད་ལ་མི་སྤྱོད་ས་ཡོད་མིན་པས། རྟེན་མི་སྤྱད་པ་འཐད་
 མ་ཡིན། གང་ལ་བརྟེན་ནས་མི་སྤྱད་པར། གང་གས་པར་བྱ་བ་སྤྱད་པ་ནི། མི་སྤྱད་མི་སྤྱོད་ས་ཡོད་མིན་པས། རྟེན་མི་སྤྱད་པ་འཐད་མ་ཡིན། སྤྱད་པ་ཡོད་
 པ་མ་ཡིན་ན། འདོད་ཆགས་ཡོད་པར་ག་ལ་འགྱུར། མི་སྤྱད་པ་མ་ཡིན་
 ན། ཞེ་སྤང་ཡོད་པར་ག་ལ་འགྱུར། གལ་ཏེ་མི་རྟག་རྟག་པ་ཞེས། རྟེན་མི་
 འཛིན་པ་ལོག་ཡིན་ན། སྤྱོད་ལ་མི་རྟག་ཡོད་མིན་པས། འཛིན་པ་རྟེན་མི་སྤྱད་
 པ་ཡིན། གལ་ཏེ་མི་རྟག་རྟག་གོ་ཞེས། རྟེན་མི་འཛིན་པ་ལོག་ཡིན་ན། སྤྱོད་
 ལ་མི་རྟག་པའོ་ཞེས། འཛིན་པ་འང་རྟེན་མི་སྤྱད་པ་མ་ཡིན། གང་གིས་འཛིན་དང་
 འཛིན་གང་དང་། འཛིན་པ་པོ་དང་གང་གཟུང་བ། ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བ་
 གྱེ། རྟེན་མི་འཛིན་པ་ཡོད་མ་ཡིན། ལོག་པའམ་ཡང་དག་ཉིད་དུ་ནི། འཛིན་
 པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། གང་ལ་བྱེན་ཅི་ལོག་ཡོད་ཅིང་། གང་ལ་བྱེན་ཅི་མ་ལོག་
 ཡོད། བྱེན་ཅི་ལོག་དུ་གྱུར་པ་ལ། བྱེན་ཅི་ལོག་དག་མི་སྤྱོད་དེ། བྱེན་ཅི་ལོག་
 དུ་མ་གྱུར་ལ། བྱེན་ཅི་ལོག་དག་མི་སྤྱོད་དེ། བྱེན་ཅི་ལོག་དུ་གྱུར་བཞིན་ལ། བྱེན་
 ཅི་ལོག་དག་མི་སྤྱོད་དེ། གང་ལ་བྱེན་ཅི་ལོག་སྤྱོད་པ། བདག་ཉིད་གྱིས་ནི་
 རྣམ་པར་དཔྱད། བྱེན་ཅི་ལོག་རྣམས་མ་སྤྱོད་ན། རྟེན་མི་སྤྱད་པར་
 འགྱུར། བྱེན་ཅི་ལོག་རྣམས་སྤྱོད་ན། བྱེན་ཅི་ལོག་ཅན་ག་ལ་ཡོད། དངོས་
 པོ་བདག་ལས་མི་སྤྱོད་ཉི། གཞན་ལས་སྤྱོད་བཞིན་མ་ཡིན། བདག་དང་གཞན་
 ལས་ཀྱང་མིན་ན། བྱེན་ཅི་ལོག་ཅན་ག་ལ་ཡོད། གལ་ཏེ་བདག་དང་གཅིང་བ་
 དང་། རྟག་དང་བདེ་བ་ཡོད་ན་ནི། བདག་དང་གཅིང་དང་རྟག་པ་དང་། །

10. 不因于净相 则无有不净
因净有不净 是故无不净
11. 不因于不净 则亦无有净
因不净有净 是故无有净
12. 若无有净者 何由而有贪
若无有不净 何由而有恚
13. 于无常着常 是则名颠倒
空中无有常 何处有常倒
14. 若于无常中 着无常非倒
空中无无常 何有非颠倒
15. 可着著者着 及所用着法
是皆寂灭相 云何而有着
16. 若无有着法 言邪是颠倒
言正不颠倒 谁有如是事
17. 有倒不生倒 无倒不生倒
倒者不生倒 不倒亦不生
18. 若于颠倒时 亦不生颠倒
汝可自观察 谁生于颠倒
19. 诸颠倒不生 云何有此义
无有颠倒故 何有颠倒者
20. 若常我乐净 而是实有者
是常我乐净 则非是颠倒

བདེ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལྷག་མ་ཡིན། གལ་ཏེ་བདག་དང་གཙང་བ་དང་། རྟག་དང་བདེ་
བ་མེད་ན་ནི། བདག་མེད་མི་གཙང་མི་རྟག་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
ནོ། དེ་ལྟར་ཕྱིན་ཅི་ལྷག་འགགས་པས། ཁ་རིག་པ་ནི་འགག་པར་འགྱུར། ཁ་
རིག་འགགས་པར་གྱུར་ན་ནི། འདུ་བྱེད་ལ་སོགས་འགག་པར་འགྱུར། གལ་ཏེ་
ལ་ལའི་ཉོན་མོངས་པ། གང་དག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན། རི་ལྟ་བུར་ན་སྤྱང་
བར་འགྱུར། ཡོད་པ་སུ་ཞིག་སྤྱང་བར་བྱེད། གལ་ཏེ་ལ་ལའི་ཉོན་མོངས་པ། །
གང་དག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན། རི་ལྟ་བུར་ན་སྤྱང་བར་འགྱུར། མེད་པ་སུ་
ཞིག་སྤྱང་བར་བྱེད། ཕྱིན་ཅི་ལྷག་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཉི་ཤུ་
གསུམ་པའོ།

21. 若常我乐净 而实无有者
无常苦不净 是则亦应无
22. 如是颠倒灭 无明则亦灭
以无明灭故 诸行等亦灭
23. 若烦恼性实 而有所属者
云何当可断 谁能断其性
24. 若烦恼虚妄 无性无属者
云何当可断 谁能断无性

རབ་བྱེད་ཉེར་བཞི་པ། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བརྟག་པ།

༥ གལ་ཏེ་འདི་དག་ཀྱན་སྟོང་ན། །འབྱུང་བ་མེད་ཅིང་འཇིག་པ་མེད། །
འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་རྣམས། །ཁྱོད་ལ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། །
འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་མེད་པས། །ཡོངས་སུ་ཤེས་དང་སྟོང་བ་དང་། །
སྟོམ་དང་མངོན་དུ་བྱ་བ་དག །འཐད་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ཡོད་
པ་མ་ཡིན་པས། །འབྲས་བུ་བཞི་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །འབྲས་བུ་མེད་ན་འབྲས་
གནས་མེད། །ཁྱགས་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་མ་ཡིན། །གལ་ཏེ་སྐྱེས་བུ་གང་ཟག་
བརྒྱད། །དེ་དག་མེད་ན་དགོ་འདུན་མེད། །འཕགས་པའི་བདེན་རྣམས་མེད་
པའི་ཕྱིར། །དམ་པའི་ཆོས་ཀྱང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཆོས་དང་དགོ་འདུན་ཡོད་
མིན་ན། །སངས་རྒྱས་ཇི་ལྟར་ཡོད་པར་འགྱུར། །དེ་སྐད་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོན་ན། །
དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་གཞོད་པ་ནི། །བྱེད་ཅིང་འབྲས་བུ་ཡོད་པ་དང་། །
ཆོས་མ་ཡིན་པ་ཆོས་ཉིད་དང་། །འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་ཐ་སྟངས་ནི། །ཀྱན་ལའང་
གཞོད་པ་བྱེད་པ་ཡིན། །དེ་ལ་བཤད་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་ནི། །སྟོང་ཉིད་དགོས་དང་
སྟོང་ཉིད་དང་། །སྟོང་ཉིད་དོན་ནི་མ་རྟོགས་པས། །དེ་ཕྱིར་དེ་ལྟར་གཞོད་པ་
ཡིན། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་པ། །བདེན་པ་གཉིས་ལ་ཡང་
དག་བརྟེན། །འཇིག་རྟེན་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་། །དམ་པའི་དོན་གྱི་བདེན་
པའོ། །གང་དག་བདེན་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི། །རྣམ་དབྱེ་རྣམ་པར་མི་ཤེས་པ། །དེ་
དག་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་ནི། །ཟབ་མའི་དེ་ཉིད་རྣམ་མི་ཤེས། །ཐ་སྟངས་ལ་ནི་

观四谛品第二十四

1. 若一切皆空 无生亦无灭
如是则无有 四圣谛之法
2. 以无四谛故 见苦与断集
证灭及修道 如是事皆无
3. 以是事无故 则无四道果
无有四果故 得向者亦无
4. 若无八贤圣 则无有僧宝
以无四谛故 亦无有法宝
5. 以无法僧宝 亦无有佛宝
如是说空者 是则破三宝
6. 空法坏因果 亦坏于罪福
亦复悉毁坏 一切世俗法
7. 汝今实不能 知空空因缘
及知于空义 是故自生恼
8. 诸佛依二谛 为众生说法
一以世俗谛 二第一义谛
9. 若人不能知 分别于二谛
则于深佛法 不知真实义

མ་བརྟེན་པར། །དམ་པའི་དོན་ནི་བསྟན་མི་ལུས། །དམ་པའི་དོན་ནི་མ་རྟོགས་
 པར། །མྱ་ངན་འདས་པ་ཐོབ་མི་འགྱུར། །སྟོང་པ་ཉིད་ལ་བསྟར་ཉེས་ན། །ཤེས་
 རབ་ཆུང་རྣམས་ཕུང་བར་འགྱུར། །རི་ལྷ་རྩལ་ལ་གཟུང་ཉེས་དང་། །རིག་
 རྟགས་ཉེས་པར་བསྟུབས་པ་བཞིན། །དེ་ཕྱིར་ཞན་པས་ཆོས་འདི་ཡི། །གཏིང་
 རྟོགས་དཀའ་བར་མཁྱེན་གྱུར་ནས། །ཐུབ་པའི་ཐུགས་ནི་ཆོས་བསྟན་ལས། །
 རབ་དུ་ལོག་པར་གྱུར་པ་ཡིན། །སྟོན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་ནི། །སྟོང་ལ་འཐད་
 པ་མ་ཡིན་པས། །ཁྱོད་ནི་སྟོང་ཉིད་སྟོང་པ་བྱེད་པ། །གང་དེ་ང་ལ་མི་འཐད་དོ། །
 གང་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཅུང་བ། །དེ་ལ་ཐམས་ཅད་ཅུང་བར་འགྱུར། །གང་ལ་སྟོང་
 ཉིད་མི་ཅུང་བ། །དེ་ལ་ཐམས་ཅད་ཅུང་མི་འགྱུར། །ཁྱོད་ནི་རང་གི་སྟོན་
 རྣམས་ནི། །ང་ལ་ཡོངས་སུ་སྦྱར་བྱེད་པ། །རྟ་ལ་མངོན་པར་ཞོན་བཞིན་དུ། །
 རྟ་ཉིད་བརྟེན་པར་གྱུར་པ་བཞིན། །གལ་ཏེ་དངོས་རྣམས་རང་བཞིན་ལས། །
 ཡོད་པར་རྟེན་སུ་ལྟ་བྱེད་ན། །དེ་ལྟ་ཡིན་ན་དངོས་པོ་རྣམས། །རྒྱ་རྒྱུ་མེད་
 པར་ཁྱོད་ལྟོ། །འབྲས་བུ་དང་ནི་རྒྱ་ཉིད་དང་། །བྱེད་པ་པོ་དང་བྱེད་དང་བྱ། །
 རྒྱེ་བ་དང་ནི་འགག་པ་དང་། །འབྲས་བུ་ལ་ཡང་གཞོད་པ་བྱེད། །རྟེན་ཅིང་
 འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་གང་། །དེ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བཤད། །དེ་ནི་བརྟེན་ནས་
 གདགས་པ་སྟེ། །དེ་ཉིད་དབུ་མའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །གང་ཕྱིར་རྟེན་འབྱུང་མ་ཡིན་
 པའི། །ཆོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ། །དེ་ཕྱིར་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པའི། །ཆོས་
 འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་འདི་ཀུན་མི་སྟོང་ན། །འབྱུང་བ་མེད་ཅིང་
 འཇིག་པ་མེད། །འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་རྣམས། །ཁྱོད་ལ་མེད་པར་

10. 若不依俗谛 不得第一义
不得第一义 则不得涅槃
11. 不能正观空 钝根则自害
如不善咒术 不善捉毒蛇
12. 世尊知是法 甚深微妙相
非钝根所及 是故不欲说
13. 汝谓我着空 而为我生过
汝今所说过 于空则无有
14. 以有空义故 一切法得成
若无空义者 一切则不成
15. 汝今自有过 而以回向我
如人乘马者 自忘于所乘
16. 若汝见诸法 决定有性者
即为见诸法 无因亦无缘
17. 即为破因果 作作者作法
亦复坏一切 万物之生灭
18. 众因缘生法 我说即是空
亦为是假名 亦是中道义
19. 未曾有一法 不从因缘生
是故一切法 无不是空者
20. 若一切不空 则无有生灭
如是则无有 四圣谛之法

ཐལ་བར་འགྱུར། ཏིན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་མ་ཡིན་ན། སྤྱུག་བསྐལ་ཡོད་པར་
ག་ལ་འགྱུར། མི་རྟག་སྤྱུག་བསྐལ་གསུངས་པ་དེ། རང་བཞིན་ཉིད་ལ་ཡོད་
མ་ཡིན། རང་བཞིན་ལས་ནི་ཡོད་ཡིན་ན། ཅི་ཞིག་ཀྱན་ཏུ་འབྱུང་བར་
འགྱུར། རྟེན་སྟངས་ཉིད་གཞོད་བྱེད་ལ། ཀྱན་འབྱུང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
སྤྱུག་བསྐལ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན། འགོག་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། རང་
བཞིན་གྱིས་ནི་ཡོངས་གནས་བྱིར། འགོག་ལ་གཞོད་པ་བྱེད་པ་ཡིན། ལམ་
ལ་རང་བཞིན་ཡོད་ན་ནི། སྒྲོམ་པ་འཐད་པར་མི་འགྱུར་རོ། ཅི་སྟེ་ལམ་དེ་
བསྒྲོམ་བྱ་ན། བྱོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡོད་མ་ཡིན། གང་ཆེ་སྤྱུག་བསྐལ་ཀྱན་
འབྱུང་དང་། འགོག་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། ལམ་གྱི་སྤྱུག་བསྐལ་འགོག་པ་
ནི། གང་ཞིག་ཐོབ་པར་འགྱུར་བར་འདོད། གལ་ཏེ་རང་བཞིན་ཉིད་གྱིས་ནི། །
ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ན། རྟེན་ཅི་ལྟར་ཡོངས་ཤེས་འགྱུར། རང་བཞིན་
གནས་པ་མ་ཡིན་ནམ། རྟེན་བཞིན་དུ་ནི་བྱོད་ཉིད་ཀྱི། སྤང་དང་མངོན་དུ་བྱ་
བ་དང་། བསྒྲོམ་དང་འབྲས་བུ་བཞི་དག་ཀྱང་། ཡོངས་ཤེས་བཞིན་དུ་མི་
རུང་ངོ་། རང་བཞིན་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཡིས། འབྲས་བུ་རང་བཞིན་ཉིད་
གྱིས་ནི། ཐོབ་པ་མིན་པ་གང་ཡིན་དེ། རྟེན་ལྟར་འཐོབ་པར་རྣམས་པར་འགྱུར། །
འབྲས་བུ་མེད་ན་འབྲས་གནས་མེད། བྱུགས་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་མ་ཡིན། །
གལ་ཏེ་སྤྱིས་བྱ་གང་ཟག་བརྒྱད། རྟེན་མེད་ན་དགེ་འདུན་མེད། འཕགས་
པའི་བདེན་ནམས་མེད་པའི་བྱིར། དམ་པའི་ཆོས་ཀྱང་ཡོད་མ་ཡིན། ཆོས་
དང་དགེ་འདུན་ཡོད་མིན་ན། སངས་རྒྱུ་ལྟར་ཡོད་པར་འགྱུར། བྱོད་

21. 苦不从缘生 云何当有苦
无常是苦义 定性无无常
22. 若苦有定性 何故从集生
是故无有集 以破空义故
23. 若苦有定性 则不应有灭
汝着定性故 即破于灭谛
24. 苦若有定性 则无有修道
若道可修习 即无有定性
25. 若无有苦谛 及无集灭谛
所可灭苦道 竟为何所至
26. 若苦定有性 先来所不见
于今云何见 其性不异故
27. 如见苦不然 断集及证灭
修道及四果 是亦皆不然
28. 是四道果性 先来不可得
诸法性若定 今云何可得
29. 若无有四果 则无得向者
以无八圣故 则无有僧宝
30. 无四圣谛故 亦无有法宝
无法宝僧宝 云何有佛宝

གྱིས་སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་ལ། །མ་བརྟེན་པར་ཡང་ཐལ་བར་འགྱུར། །ཁྱོད་
 གྱིས་བྱང་ཆུབ་སངས་རྒྱས་ལ། །མ་བརྟེན་པར་ཡང་ཐལ་བར་འགྱུར། །ཁྱོད་
 གྱི་རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ས་ནི། །སངས་རྒྱས་མེན་པ་གང་ཡིན་དེས། །བྱང་ཆུབ་
 སྟོད་ལ་བྱང་ཆུབ་ཕྱིར། །བཙལ་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་མི་འགྱུར། །འགའ་ཡང་
 ཆོས་དང་ཆོས་མེན་པ། །ནམ་ཡང་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། །མི་སྟོང་བ་ལ་ཅི་
 ཞིག་བྱ། །རང་བཞིན་ལ་ནི་བྱ་བ་མེད། །ཆོས་དང་ཆོས་མེན་མེད་པར་ཡང་། །
 འབྲས་བུ་ཁྱོད་ལ་ཡོད་པར་འགྱུར། །ཆོས་དང་ཆོས་མེན་རྒྱས་བྱང་བའི། །
 འབྲས་བུ་ཁྱོད་ལ་ཡོད་མ་ཡིན། །ཆོས་དང་ཆོས་མེན་རྒྱས་བྱང་བའི། །འབྲས་
 བུ་གལ་ཏེ་ཁྱོད་ལ་ཡོད། །ཆོས་དང་ཆོས་མེན་ལས་བྱང་བའི། །འབྲས་བུ་ཅི་
 ཕྱིར་སྟོང་མ་ཡིན། །རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡི། །སྟོང་པ་ཉིད་ལ་གཞོད་
 བྱེད་གང་། །འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་ཐ་སྙད་ནི། །ཀྱན་ལ་གཞོད་པ་བྱེད་པ་ཡིན། །
 སྟོང་པ་ཉིད་ལ་གཞོད་བྱེད་ན། །བྱ་བ་ཅི་ཡང་མེད་འགྱུར་ཞིང་། །ཚུམ་པ་མེད་
 པ་བྱ་བར་འགྱུར། །མི་བྱེད་པ་ཡང་བྱེད་པོར་འགྱུར། །རང་བཞིན་ཡོད་ན་འགོ་
 བ་རྣམས། །མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་འགགས་དང་། །ཐེར་བྱག་ཏུ་ནི་གནས་འགྱུར་
 ཞིང་། །གནས་སྐབས་སྣ་ཆོགས་བྲལ་བར་འགྱུར། །གལ་ཏེ་སྟོང་པ་ཡོད་མེན་
 ན། །མ་ཐོབ་ཐོབ་པར་བྱ་བ་དང་། །སྤྱག་བསྐྱལ་མཐར་བྱེད་ལས་དང་ནི། །ཉོན་
 མོངས་ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་བའང་མེད། །གང་གིས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་། །
 མཐོང་བ་དེ་ནི་སྤྱག་བསྐྱལ་དང་། །ཀྱན་འབྱུང་དང་ནི་འགོག་པ་དང་། །ལམ་
 ཉིད་དེ་དག་མཐོང་བ་ཡིན། །འཕགས་པའི་བདེན་པ་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་
 རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཉི་ཤུ་བཞི་པའོ།

31. 汝说则不因 菩提而有佛
亦复不因佛 而有于菩提
32. 虽复勤精进 修行菩提道
若先非佛性 不应得成佛
33. 若诸法不空 无作罪福者
不空何所作 以其性定故
34. 汝于罪福中 不生果报者
是则离罪福 而有诸果报
35. 若谓从罪福 而生果报者
果从罪福生 云何言不空
36. 汝破一切法 诸因缘空义
则破于世俗 诸余所有法
37. 若破于空义 即应无所作
无作而有作 不作名作者
38. 若有决定性 世间种种相
则不生不灭 常住而不坏
39. 若无有空者 未得不应得
亦无断烦恼 亦无苦尽事
40. 是故经中说 若见因缘法
则为能见佛 见苦集灭道

རབ་བྱེད་ཉེར་ལྔ་པ། ཟྱ་ངན་ལས་འདས་པ་བརྟག་པ།

༥ གལ་ཏེ་འདི་དག་ཀུན་སྟོང་ན། །འབྱུང་བ་མེད་ཅིང་འཇིག་པ་མེད། །
གང་ཞིག་སྟོ ང་དང་འགགས་པ་ལས། །ཟྱ་ངན་འདའ་བར་འགྱུར་བར་འདོད། །
གལ་ཏེ་འདི་ཀུན་མི་སྟོང་ན། །འབྱུང་བ་མེད་ཅིང་འཇིག་པ་མེད། །གང་ཞིག་
སྟོང་དང་འགགས་པ་ལས། །ཟྱ་ངན་འདའ་བར་འགྱུར་བར་འདོད། །སྤངས་པ་
མེད་པ་ཐོབ་མེད་པ། །ཆད་པ་མེད་པ་རྟག་མེད་པ། །འགག་པ་མེད་པ་སྐྱེ་མེད་
པ། །དེ་ནི་ཟྱ་ངན་འདས་པར་བརྟོད། །རེ་ཞིག་ཟྱ་ངན་འདས་དངོས་མིན། །རྒྱ་
ཤིའི་མཚན་ཉིད་ཐལ་བར་འགྱུར། །རྒྱ་དང་འཆི་བ་མེད་པ་ཡི། །དངོས་པོ་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་མོ། །གལ་ཏེ་ཟྱ་ངན་འདས་དངོས་ན། །ཟྱ་ངན་འདས་པ་འདུས་
བྱས་འགྱུར། །དངོས་པོ་འདུས་བྱས་མ་ཡིན་པ། །འགའ་ཡང་གང་ན་ཡོད་མ་
ཡིན། །གལ་ཏེ་ཟྱ་ངན་འདས་དངོས་ན། །ཇི་ལྟར་ཟུང་འདས་དེ་བརྟེན་མིན། །
དངོས་པོ་བརྟེན་ནས་མ་ཡིན་པ། །འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་མོ། །གལ་ཏེ་ཟྱ་
ངན་འདས་དངོས་མིན། །དངོས་མེད་ཇི་ལྟར་རྩང་བར་འགྱུར། །གང་ལ་ཟྱ་
ངན་འདས་དངོས་མིན། །དེ་ལ་དངོས་མེད་ཡོད་མ་ཡིན། །གལ་ཏེ་ཟྱ་ངན་
འདས་དངོས་མིན། །ཇི་ལྟར་ཟུང་འདས་དེ་བརྟེན་མིན། །གང་ཞིག་བརྟེན་ནས་
མ་ཡིན་པའི། །དངོས་མེད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་མོ། །འོང་བ་དང་ནི་འགྲོ་བའི་
དངོས། །བརྟེན་ཏམ་རྒྱུར་བྱས་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་བརྟེན་མིན་རྒྱུར་བྱས་
མིན། །ཟྱ་ངན་འདས་པ་ཡིན་པར་བསྟན། །འབྱུང་བ་དང་ནི་འཇིག་པ་དག །

观涅槃品第二十五

1. 若一切法空 无生无灭者
何断何所灭 而称为涅槃
2. 若诸法不空 则无生无灭
何断何所断 而称为涅槃
3. 无得亦无至 不断亦不常
不生亦不灭 是说名涅槃
4. 涅槃不名有 有则老死相
终无有有法 离于老死相
5. 若涅槃是有 涅槃即有为
终无有一法 而是无为者
6. 若涅槃是有 云何名无受
无有不从受 而名为有法
7. 有尚非涅槃 何况于无耶
涅槃无有有 何处当有无
8. 若无是涅槃 云何名不受
未曾有不受 而名为无法
9. 受诸因缘故 轮转生死中
不受诸因缘 是名为涅槃
10. 如佛经中说 断有断非有
是故知涅槃 非有亦非无

སྤང་བར་སྟོན་པས་བཀའ་སྩལ་དྲོ། ཏེ་ཕྱིར་ཕྱ་ངན་འདས་པ་ནི། ཏེ་སྤོང་མིན་
 ཏེ་སྤོང་མིན་མིན་པར་རིགས། ཏེ་ཏེ་ཕྱ་ངན་འདས་པ་ནི། ཏེ་སྤོང་དང་
 ཏེ་སྤོང་མིན་གཉིས་ཡིན་ན། ཏེ་སྤོང་དང་ཏེ་སྤོང་པོ་མིན་པ་དག ཏེ་ཐལ་བར་
 ཏེ་འགྱུར་ན་དེ་མི་རིགས། ཏེ་ཏེ་ཕྱ་ངན་འདས་པ་ནི། ཏེ་སྤོང་དང་ཏེ་སྤོང་མིན་
 ཏེ་གཉིས་ཡིན་ན། ཏེ་ཕྱ་ངན་འདས་པ་མ་བརྟེན་མིན། ཏེ་གཉིས་བརྟེན་ནས་ཡིན་
 ཏེ་ཕྱིར་རྟོ། ཏེ་ཏེ་ཕྱ་ངན་འདས་པ་ནི། ཏེ་སྤོང་དང་ཏེ་སྤོང་མིན་གཉིས་ཡིན་
 ཏེ། ཏེ་ཕྱ་ངན་འདས་པ་འདུས་མ་བྱས། ཏེ་སྤོང་དང་ཏེ་སྤོང་མིན་འདུས་བྱས་
 ཏེ་ཡིན། ཏེ་ཏེ་ཕྱ་ངན་འདས་པ་ལ། ཏེ་སྤོང་དང་ཏེ་སྤོང་མིན་གཉིས་ཡོད་དེ། ཏེ།
 ཏེ་གཉིས་གཅིག་ལ་ཡོད་མིན་ཏེ། ཏེ་སྤང་བ་དང་ནི་ཕྱིན་པ་བཞིན། ཏེ་སྤོང་མིན་
 ཏེ་སྤོང་པོ་མིན་མིན་པ། ཏེ་ཕྱ་ངན་འདས་པར་གང་སྟོན་པ། ཏེ་སྤོང་པོ་མིན་དང་
 ཏེ་སྤོང་པོ་དག ཏེ་ཐལ་ན་དེ་ནི་ཐལ་པར་འགྱུར། ཏེ་ཏེ་ཕྱ་ངན་འདས་པ་ནི། ཏེ།
 ཏེ་སྤོང་མིན་དང་ཏེ་སྤོང་པོ་མིན་མིན་ན། ཏེ་སྤོང་མིན་དང་ཏེ་སྤོང་པོ་མིན་མིན་ཞེས། ཏེ།
 ཏེ་གང་ཞེས་གིས་ནི་དེ་མངོན་བྱེད། ཏེ་བཅོམ་ཐུན་ཕྱ་ངན་འདས་ཀྱིས་ནས། ཏེ་ཡོད་
 ཏེ་པར་མི་མངོན་དེ་བཞིན་དུ། ཏེ་མིན་དོ་ཞེ་འམ་གཉིས་པ་དང་། ཏེ་གིས་མིན་ཞེས་
 ཏེ་ཀྱང་མི་མངོན་ནོ། ཏེ་བཅོམ་ཐུན་བཞུགས་པར་ཀྱིས་ན་ཡང་། ཏེ་ཡོད་པར་མི་
 ཏེ་མངོན་དེ་བཞིན་དུ། ཏེ་མིན་དོ་ཞེ་འམ་གཉིས་ཀ་དང་། ཏེ་གཉིས་མིན་ཞེས་ཀྱང་
 ཏེ་མི་མངོན་ནོ། ཏེ་འཁོར་བ་ཕྱ་ངན་འདས་པ་ལས། ཏེ་བྱུང་པར་བྱུང་བཅད་ཡོད་མ་
 ཏེ་ཡིན། ཏེ་ཕྱ་ངན་འདས་པ་འཁོར་བ་ལས། ཏེ་བྱུང་པར་བྱུང་བཅད་ཡོད་མ་ཡིན། ཏེ་ཕྱ་
 ཏེ་ངན་འདས་མཐའ་གང་ཡིན་པ། ཏེ་ནི་འཁོར་བའི་མཐའ་ཡིན་ཏེ། ཏེ་གཉིས་

11. 若谓于有无 合为涅槃者
有无即解脱 是事则不然
12. 若谓于有无 合为涅槃者
涅槃非无受 是二从受生
13. 有无共合成 云何名涅槃
涅槃名无为 有无是有为
14. 有无二事共 云何是涅槃
是二不同处 如明暗不俱
15. 若非有非无 名之为涅槃
此非有非无 以何而分别
16. 分别非有无 如是名涅槃
若有无成者 非有非无成
17. 如来灭度后 不言有与无
亦不言有无 非有及非无
18. 如来现在时 不言有与无
亦不言有无 非有及非无
19. 涅槃与世间 无有少分别
世间与涅槃 亦无少分别
20. 涅槃之实际 及与世间际
如是二际者 无毫厘差别

ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ནི། ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའང་ཡོད་མ་ཡིན། ཁག་འདས་པན་ཆད་
མཐའ་སོགས་དང་། རྟག་ལ་སོགས་པར་སྟོབ་དག རྟ་ངན་འདས་དང་བྱི་
མཐའ་དང་། རྩོན་གྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་
ལ། མཐའ་ཡོད་ཅི་ཞིག་མཐའ་མེད་ཅི། མཐའ་དང་མཐའ་མེད་ཅི་ཞིག་ཡིན། །
མཐའ་དང་མཐའ་མེད་མིན་པ་ཅི། དེ་ཉིད་ཅི་ཞིག་གཞན་ཅི་ཡིན། རྟག་པ་ཅི་
ཞིག་མི་རྟག་ཅི། རྟག་དང་མི་རྟག་གཉིས་ཀ་ཅི། གཉིས་པ་མིན་པ་ཅི་ཞིག་
ཡིན། དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་ཉེར་ཞི་ཞིང་། སྟོས་པ་ཉེར་ཞི་ཞི་བ་སྟེ། །
སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ནི་གང་དུ་ཡང་། སྟུ་ལའང་ཆོས་འགའ་མ་བསྟན་ཏོ། རྟ་
ངན་ལས་འདས་པ་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་དུ་བྱེད་པ་ཉི་ཤུ་ལྔ་པའོ།

21. 灭后有无等 有边等常等
诸见依涅槃 未来过去世
22. 一切法空故 何有边无边
亦边亦无边 非有非无边
23. 何者为一异 何有常无常
亦常亦无常 非常非无常
24. 诸法不可得 灭一切戏论
无人亦无处 佛亦无所说

རབ་བྱེད་ཉེར་དྲུག་པ། སྤྱིད་པའི་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་བརྟག་པ།

༺ མ་རིག་བསྐྱབས་པས་ཡང་སྤྱིད་ཕྱིར། །འདུ་བྱེད་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་
དག །མངོན་པར་འདུ་བྱེད་གང་ཡིན་པའི། །ལས་དེ་དག་གིས་འགོ་བར་འགོ། །
འདུ་བྱེད་རྒྱུ་ཅན་རྣམ་པར་ཤེས། །འགོ་བ་རྣམས་སུ་འཇུག་པར་འགྱུར། །རྣམ་
པར་ཤེས་པ་ལྷགས་འགྱུར་ན། །མིང་དང་གཟུགས་ནི་ཆགས་པར་འགྱུར། །མིང་
དང་གཟུགས་ནི་ཆགས་གྱུར་ན། །སྤྱི་མཆེད་དྲུག་ནི་འབྱུང་བར་འགྱུར། །སྤྱི་
མཆེད་དྲུག་ལ་བརྟེན་ནས་ནི། །རིག་པ་ཡང་དག་འབྱུང་བར་འགྱུར། །མིང་དང་
གཟུགས་དང་དྲན་བྱེད་ལ། །བརྟེན་ནས་སྤྱི་བ་ཁོ་ན་སྟེ། །དེ་ལྟར་མིང་དང་
གཟུགས་བརྟེན་ནས། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྤྱི་བར་འགྱུར། །མིག་དང་གཟུགས་
དང་རྣམ་པར་ཤེས། །གསུམ་པོ་འདུས་པ་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་རིག་པའོ་རིག་
དེ་ལས། །ཆོར་བ་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བར་འགྱུར། །ཆོར་བའི་རྒྱུ་གྱིས་སྤྱིད་པ་སྟེ། །
ཆོར་བའི་དོན་དུ་སྤྱིད་པར་འགྱུར། །སྤྱིད་པར་གྱུར་ན་ཉེ་བར་ལེན། །རྣམ་པ་
བཞི་པོ་ཉེར་ལེན་འགྱུར། །ཉེར་ལེན་ཡོད་ན་ལེན་པ་པོའི། །སྤྱིད་པ་རབ་ཏུ་
འབྱུང་བར་འགྱུར། །གལ་ཏེ་ཉེ་བར་ལེན་མེད་ན། །སྟོལ་བར་འགྱུར་ཏེ་སྤྱིད་
མི་འགྱུར། །སྤྱིད་པ་དེ་ཡང་ཕྱང་པོ་ལ། །སྤྱིད་པ་ལས་ནི་སྤྱི་བར་འགྱུར། །ཁ་
ཤིང་དང་ནི་མྱ་ངན་དང་། །སྤྱི་སྤྱུགས་འདོན་བཅས་སྤྱུག་བསྐྱེད་དང་། །ཡིད་མི་
བདེ་དང་འཇུག་པ་རྣམས། །དེ་དག་སྤྱི་ལས་རབ་ཏུ་འབྱུང་། །དེ་ལྟར་སྤྱུག་
བསྐྱེད་ཕྱང་པོ་ནི། །འབའ་ཞིག་པ་འདི་འབྱུང་བར་འགྱུར། །འཁོར་བའི་རྩ་བ་

观十二因缘品第二十六

1. 众生痴所覆 为后起三行
以起是行故 随行堕六趣
2. 以诸行因缘 识受六道身
以有识着故 增长于名色
3. 名色增长故 因而生六入
情尘识和合 以生于六触
4. 因于六触故 即生于三受
以因三受故 而生于渴爱
5. 因爱有四取 因取故有有
若取者不取 则解脱无有
6. 从有而有生 从生有老死
从老死故有 忧悲诸苦恼

འདུ་བྱེད་དེ། །དེ་ཕྱིར་མཁས་རྣམས་འདུ་མི་བྱེད། །དེ་ཕྱིར་མི་མཁས་བྱེད་པོ་
ཡིན། །མཁས་མིན་དེ་ཉིད་མཐོང་ཕྱིར་རོ། །མ་རིག་འགགས་པར་གྱུར་ན་ནི། །
འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱང་འབྱུང་མི་འགྱུར། །མ་རིག་འགག་པར་འགྱུར་བ་ནི། །ཤེས་
པས་དེ་ཉིད་བསྒོམས་པས་སོ། །དེ་དང་དེ་ནི་འགགས་གྱུར་པས། །དེ་དང་དེ་
ནི་མངོན་མི་འབྱུང་། །སྤྲུག་བསྐྱེད་ལྟར་པོ་འབའ་ཞིག་པ། །དེ་ནི་དེ་ལྟར་ཡང་
དག་འགག། སྤྲིད་པའི་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་
པ་ནི་ཤུ་དྲུག་པའོ།

7. 如是等诸事 皆从生而有
但以是因缘 而集大苦阴
8. 是谓为生死 诸行之根本
无明者所造 智者所不为
9. 以是事灭故 是事则不生
但是苦阴聚 如是而正灭

རབ་བྱེད་ཉེར་བདུན་པ། ལྷ་བ་བརྟག་པ།

༺ འདས་དུས་བྱུང་མ་བྱུང་ཞེས་དང་། འཇིག་རྟེན་རྟག་པ་ལ་སོགས་
པར། ལྷ་བ་གང་ཡིན་དེ་དག་ནི། རྩོན་གྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན། མ་འོངས་
དུས་གཞན་འབྱུང་འགྱུར་དང་། མི་འབྱུང་འཇིག་རྟེན་མཐའ་སོགས་པར། ལྷ་
བ་གང་ཡིན་དེ་དག་ནི། བྱི་མའི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན། འདས་པའི་དུས་ན་
བྱུང་གྱུར་ཅས། བྱ་བ་དེ་ནི་མི་འཐད་དོ། རྩོན་ཆོ་རྣམས་སུ་གང་བྱུང་བ། ཇི་
ཉིད་འདི་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཇི་ཉིད་བདག་ཏུ་འགྱུར་སྟུང་ན། ཉེ་བར་ལེན་པ་ཐ་
དད་འགྱུར། ཉེ་བར་ལེན་པ་མ་གཏོགས་པར། བྱོད་ཀྱི་བདག་ནི་གང་ཞིག་
ཡིན། ཉེ་བར་ལེན་པ་མ་གཏོགས་པའི། བདག་ཡོད་མ་ཡིན་བྱས་པའི་ཆོ།
ཉེ་བར་ལེན་ཉིད་བདག་ཡིན་ན། བྱོད་ཀྱི་བདག་ནི་མེད་པ་ཡིན། ཉེ་བར་ལེན་
ཉིད་བདག་མ་ཡིན། ཇི་ཉིད་བ་དང་འཇིག་པ་ཡིན། ཉེ་བར་སྤང་བ་ཇི་ལྷ་
བར། ཉེ་བར་ལེན་པ་ཡིན་པར་འགྱུར། བདག་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ལས། །
གཞན་དུ་འཐད་པ་ཉིད་མ་ཡིན། གཤམ་ཏེ་གཞན་ན་ལེན་མེད་པར། གཟུང་
ཡོད་རིགས་ན་གཟུང་དུ་མེད། ཇི་ལྷར་ལེན་ལས་གཞན་མ་ཡིན། ཇི་ནི་ཉེར་
ལེན་ཉིད་ཀྱང་མིན། བདག་ནི་ཉེ་བར་ལེན་མེད་མིན། མེད་པ་ཉིད་དུ་འདྲ་
མ་ངེས། འདས་པའི་དུས་ན་མ་བྱུང་ཞེས། བྱ་བ་དེ་ཡང་མི་འཐད་དོ། རྩོན་
ཆོ་རྣམས་སུ་གང་བྱུང་བ། ཇི་ལས་འདི་གཞན་མ་ཡིན་ནོ། གཤམ་ཏེ་འདི་ནི་
གཞན་གྱུར་ན། ཇི་མེད་པར་ཡང་འབྱུང་བར་འགྱུར། ཇི་བཞིན་དེ་ནི་གནས་

观邪见品第二十七

1. 我于过去世 为有为是无
世间常等见 皆依过去世
2. 我于未来世 为作为不作
有边等诸见 皆依未来世
3. 过去世有我 是事不可得
过去世中我 不作今世我
4. 若谓我即是 而身有异相
若当离于身 何处别有我
5. 离身无有我 是事为已成
若谓身即我 若都无有我
6. 但身不为我 身相生灭故
云何当以受 而作于受者
7. 若离身有我 是事则不然
无受而有我 而实不可得
8. 今我不离受 亦不即是受
非无受非无 此即决定义
9. 过去我不作 是事则不然
过去世中我 异今亦不然
10. 若谓有异者 离彼应有今
我住过去世 而今我自生

འགྱུར་ཁིང་། ཁྲི་མ་ཤི་བར་སྐྱེ་བར་འགྱུར། ཁྲུང་དང་ལས་རྣམས་མུང་བ་
 དང་། གཞན་གྱིས་བྱས་པའི་ལས་རྣམས་ནི། གཞན་གྱིས་སོ་སོར་སྦྱང་བ་
 དང་། ཁྲི་ལ་སོགས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། མ་བྱང་བ་ལས་འབྱུང་མིན་ཏེ། །
 འདི་ལ་སྐྱོན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར། བདག་ནི་བྱས་པར་འགྱུར་བ་དང་། འབྱུང་
 བའམ་རྒྱ་མེད་ཅན་དུ་འགྱུར། ཁྲི་རྩ་བདག་བྱང་བདག་མ་བྱང་། གཉིས་ཀ་
 གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར། འདས་ལ་རྩ་བ་གང་ཡིན་པ། ཁྲི་དག་འཐད་པ་མ་
 ཡིན་ནོ། མ་འོངས་དུས་གཞན་འབྱུང་འགྱུར་དང་། འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་
 ཞེས་བྱ་བར། རྩ་བ་གང་ཡིན་དེ་དག་ནི། འདས་པའི་དུས་དང་མཚུངས་པ་
 ཡིན། གལ་ཏེ་རྩ་བའི་མི་དེ་ན། ཁྲི་རྩ་ན་ནི་རྟག་པར་འགྱུར། རྩ་ནི་མ་སྐྱེས་
 ཉིད་འགྱུར་ཏེ། རྟག་ལ་སྐྱེ་བ་མེད་ཕྱིར་རོ། གལ་ཏེ་རྩ་ལས་མི་གཞན་ན། ཁྲི་
 རྩ་ན་ནི་མི་རྟག་འགྱུར། གལ་ཏེ་རྩ་མི་གཞན་ཡིན་ན། རྒྱུད་ནི་འཐད་པར་མི་
 འགྱུར་རོ། གལ་ཏེ་སྦྱོགས་གཅིག་རྩ་ཡིན་ལ། སྦྱོགས་གཅིག་མི་ནི་ཡིན་གྱུར་
 ན། རྟག་དང་མི་རྟག་འགྱུར་བ་ཡིན། ཁྲི་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། གལ་
 ཏེ་རྟག་དང་མི་རྟག་པ། གཉིས་ཀ་གྲུབ་པར་གྱུར་ན་ནི། རྟག་པ་མ་ཡིན་མི་
 རྟག་མིན། འགྲུབ་པར་འགྱུར་བར་འདོད་ལ་རག་ གལ་ཏེ་གང་ཞིག་གང་ནས་
 གང་། འོང་ཁིང་གང་དུའང་འགོ་འགྱུར་ན། ཁྲི་ཕྱིར་འཁོར་བ་ཐོག་མེད་
 པར། འགྱུར་ན་དེ་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། གལ་ཏེ་རྟག་པ་འགའ་མེད་ན། མི་རྟག་
 གང་ཞིག་ཡིན་པར་འགྱུར། རྟག་པ་དང་ནི་མི་རྟག་དང་། ཁྲི་གཉིས་བསལ་
 བར་གྱུར་པའོ། གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་མཐའ་ཡོད་ན། འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་ཇི་

11. 如是则断灭 失于业果报
彼作即此受 有如是等过
12. 先无而今有 此中亦有过
我则是作法 亦为是无因
13. 如过去世中 有我无我见
若共若不共 是事皆不然
14. 我于未来世 为作为不作
如是之见者 皆同过去世
15. 若天即是人 则堕于常边
天则为无生 常法不生故
16. 若天异于人 是即为无常
若天异人者 是则无相续
17. 若半天半人 则堕于二边
常及于无常 是事则不然
18. 若常及无常 是二俱成者
如是则应成 非常非无常
19. 法若定有来 及定有去者
生死则无始 而实无此事
20. 今若无有常 云何有无常
亦常亦无常 非常非无常
21. 若世间有边 云何有后世
若世间无边 云何有后世

22. 五阴常相续 犹如灯火炎
以是故世间 不应边无边
23. 若先五阴坏 不因是五阴
更生后五阴 世间则有边
24. 若先阴不坏 亦不因是阴
而生后五阴 世间则无边
25. 真法及说者 听者难得故
如是则生死 非有边无边
26. 若世半有边 世间半无边
是则亦有边 亦无边不然
27. 彼受五阴者 云何一分破
一分而不破 是事则不然
28. 受亦复如是 云何一分破
一分而不破 是事亦不然
29. 若亦有无边 是二得成者
非有非无边 是则亦应成
30. 一切法空故 世间常等见
何处于何时 谁起是诸见

དམ་པའི་ཆོས་ནི་སྟོན་མཛད་པ། །

གོ་ཏམ་དེ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །

དབུ་མ་རྩ་བའི་ཆོག་ལེན་ཀྱི་ཕྱི་ལོ་ཤེས་རབ་ཅེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
ཆོས་མངོན་པ་ནུམ་པར་གཞག་པ། དོན་དམ་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཡང་དག་པར་སྟོན་
པ། ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་བྱེན་པའི་ཚུལ་གསལ་བར་བྱེད་པ། སློབ་དཔོན་བདག་
ཉིད་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་སྤྱི་སྤྱོད་མི་འཕྲོགས་པའི་མཁྱེན་རབ་དང་ཐུགས་རྒྱུ་ལྡན་
པ། དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ཐེག་པ་སླ་ན་མེད་པའི་ཚུལ་གསལ་བར་བྱེད་པ། རབ་
དུ་དགའ་བའི་ས་བསྐྱབས་ནས། བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་དུ་གསེགས་པ། འཛིག་རྟེན་
གྱི་ཁམས་དང་བའི་འོད་ཅེས་བྱ་བར། དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་གནས་
འོད་ཅེས་བྱ་བར་འགྱུར་བས་མཛད་པ་རྫོགས་སོ། །

དབང་ཕྱག་དམ་པའི་མངའ་བདག་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྷ་བཅན་པོའི་
བཀའ་ལླང་གིས། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཆེན་པོ་དབུ་མ་པ། རྩོམ་གཞུང་དང་། ལྷ་
ཆེན་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དག་སྤྱི་ཙམ་རྩོམ་པའི་རྒྱལ་མཁན་གྱིས་བསྐྱར་ཅིང་ལྷ་ལྷ་ཏེ་གཏན་ལ་
ཕབ་པ། འདི་ལ་རབ་དུ་བྱེད་པ་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན། སློ་ཀ་བཞི་བརྒྱ་བཞི་བརྒྱ་རྩ་དགུ་
བྱེད་དང་གཉིས་སུ་བྱས་སོ། སྤྱད་གྱིས་ཡོད། བམ་པོ་ནི་ཁ་ཆེའི་གྲོང་ཁྱེར་དཔེ་
མེད་གྱི་དབུས། གཙུག་ལག་ཁང་རིན་ཆེན་སྤྲུལ་པའི་དབུས་སུ། ཁ་ཆེའི་མཁན་པོ་
ཏ་སུ་མ་ཏི་དང་། བོད་གྱི་སྤྱི་བསྐྱར་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་པ་ཆོས་ཉི་མ་གྲགས་གྱིས་མེའི་
བདག་པོ་འཕགས་པ་ལྷ་ལྷ་རིང་ལ་འབྲེལ་པ་ཆོག་གསལ་བ་དང་བསྐྱུན་ནས་
བཅོས་པའོ། །སྤྱད་གྱིས་ར་ས་འཕྲུལ་སྤྱད་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ། རྒྱ་གར་གྱི་
མཁན་པོ་ཀ་ན་ཀ་དང་། ལོ་རྒྱུ་བ་དེ་ཉིད་གྱིས་ལྷ་ཆེན་བཞུགས་པའོ། །

31. 瞿昙大圣主 怜愍说是法
悉断一切见 我今稽首礼